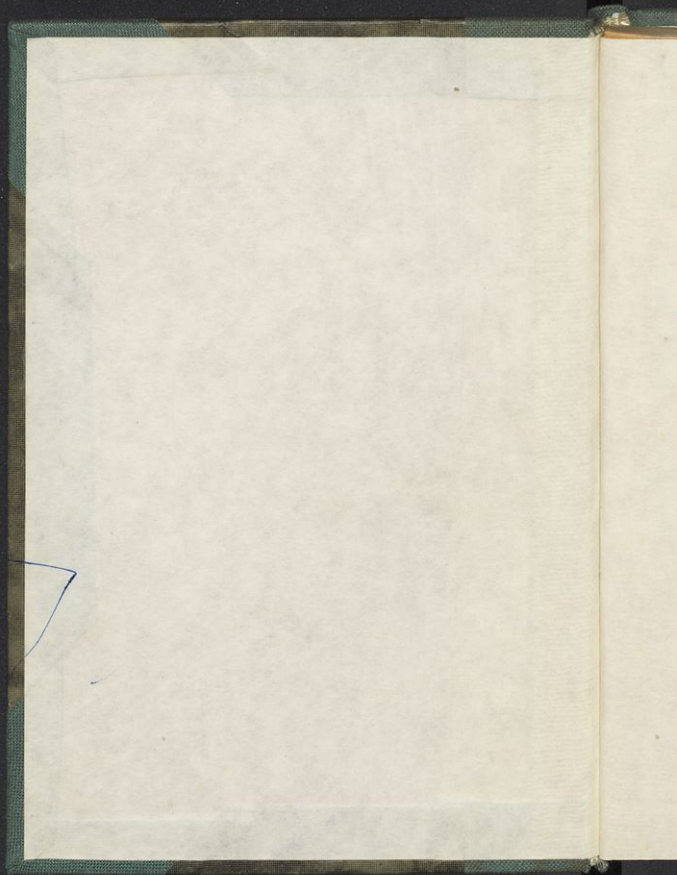
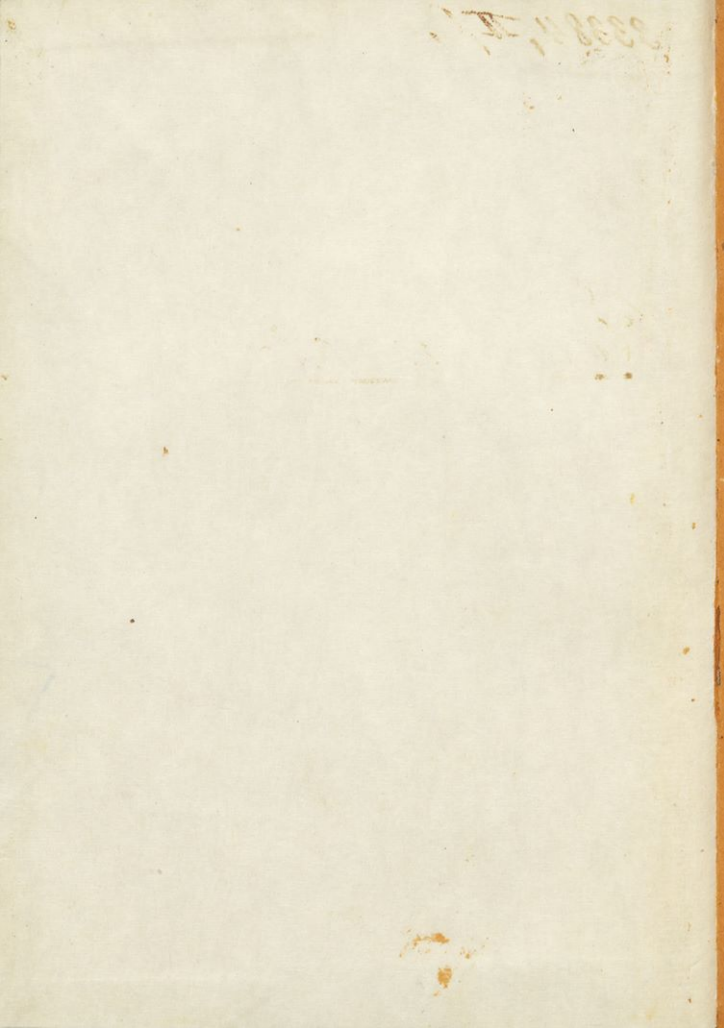

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

EC 33384

33384, II, C, c,

8° br.

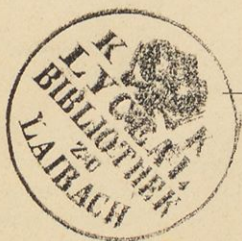
Kalan,

Činšpieler - xlatomacník.

Einspieler — zlatomašnik.

Spominska knjižica.

Vredil

Andrej Kalan,

kapelan.

V Ljubljani 1887.

Založil slavnostni odbor. — Tiskala „Katoliška Tiskarna“.

030016189

KAZALO.

	Stran
Predgovor	1
Andreju Einspielerju o zlati maši I.	2
„ „ „ „ II.	4
Trobojnica Einspielerjeva	5
Einspielerju — zlatomašniku!	9
Spored slavnosti	13
Zlata maša	14
Cerkveni govor	19
Nagovor zlatomašnikov	36
Slavnostni govor	39
Zlatomašnik sprejme deputacije	52
Banket	56
Škofje čestitajo pismeno zlatomašniku	61
Telegrami	76
Zahvala (Einspielerjeva)	100
„ (slavnostnega odbora)	101

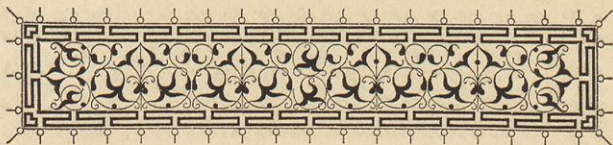

Predgovor.

Daljava in slabo vreme sta odvrnila mnogo Slovencev tudi koroških, da niso mogli priti na zlato mašo preč. monsignora Andr. Einspielerja v Sveče. Ker pa vé slavnostni odbor, da ta zlata maša zanima vse Slovence, zato je poskrbel, da se izdá v ta namen primerna spominska knjižica, da se ž njo vtrdi posebno med koroškimi Slovenci verski in narodni živelj, ki je poosebljen v zlatomašniku Einspielerju. Vem, da bomo s tem žalili skromnega in ponižnega Andreja, — a tudi narod tirja od nas svoje; zato naj nam zanese gospod zlatomašnik, ker tudi v tem slučaju je »ljudski glas božji glas!«

V Ljubljani meseca septembra 1887.

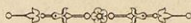
Vrednik.

Andreju Einspielerju

o zlati maši

dné 21. avgusta 1887. leta.

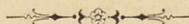
I.

Pod jêsen gre! A čas nobén
Ni kmetu ljubši kot jesén.
Pomlad je čas cvetú in nâd,
A čas skrbí in dela tudi,
Poleti mož potán se trudi;
A jêsen dá mu hlad in sad,
Za strah in skrb in trud obilo
Mu vrt in pólje dá plačilo.
Enako v žitji! Kdor se v cvetji
In žitja svojega poletji
Ne plaši truda in skrbí
Pač srečen je v jesêni dní,
Vesel se v prejšnje dni ozira,
Mirnó očí v prihodnje vpira.
Ti delal si kot malokdó!
Ti delal si ob časi cvetja,

Zvestó si delal pol stoletja,
 Zvesto, pogumno in krepkó.
 Kar sil ti dalo je nebó,
 Posvétíl ti si vse mladini,
 Posvetil vse si domovini.
 Ti domu si budítelj bil,
 Ti domu si učítelj bil,
 Za dom si vrl borítelj bil.
 Ti delal si; jesén je tú,
 Prišel je tebi čas sadú . . .
 Naš dom odeval gost je mrak,
 Slovenija je tožno spala;
 A čvrsto je, veselo vstala
 In narod si goji krepák.
 In tvoj premili Gorotán
 Že tudi dviga se, se vzbuja,
 Prihaja mu vstajenja dan
 In peša, gine sila tuja.
 Probuja se Slovén povsód!
 A kdo se pač najbòlj je trudil,
 Da národ se iz snà je vzbûdil?
 To naše národno vstajenje,
 To krepko národno življenje
 Zeló je tvojih trudov plód!
 Zató naš dom ti venec slave
 Zdaj víje krog častite glave,
 Zató pa tvoj današnji god
 Vesel proslavlja ves naš rod,
 Izraža vróča ti čútíla,
 Poklanja srěna ti voščíla! . . .
 Ti zlato žrtvo nekrvavo
 Bogú si danes darováł,
 Pri njej pač i za očetnjavo,
 Za srečo njeno in nje slavo
 Prošnjé si k Večnemu poslál.
 A nam na dan darítve zlate

Sto želj se k nebu dviga zá-te:
 Bog čûvaj te še toljko let,
 Da srečen zreš slovenski svet,
 Da srečno, slavno in edino
 Premilo vidiš domovino!

S. Gregorčič.

II.

Preživel si blažene čase,
 Sijál Ti najlepši je dan;
 Zdaj čujemo tužne le glase
 O tebi, ti naš Korotán.

Umika se z gore, z doline
 Jezika domačega glas;
 Vtopila se v morje tujíne
 Nešteta slovenska je vas.

Res hudi so tujstva navali
 Na tebe, oj naš Korotán;
 Britkóst pa srcá naj ne žali,
 Ko slavni obhajamo dan.

Dan krasni, veseli slavimo,
 Prevrlemu možu na čast;
 Mož v boju in znoju osiveli
 Stoji še nevklonjen kot hrast.

Duhoven deluje goreči
 V svetišču že petdeset let;
 Pastir nam in Oče ljubeči,
 Za blagor rojakov vnét.

Čebela po rožah dihtečih
 Nevtrudna nabira nam slad:
 Nabral si Ti govorov svetih,
 Sobratom prekrasen zaklad.

Na vrtu cvetico si mlado
 V ljubezni preskrbno gojíl:
 Mladino, bodočnosti nado,
 Z naukom si rajskim pojíl.

Za drugo svetinjo naroda
 Boríl se nevstrašen, močán,
 Da boljša Slovencem osoda
 In lepši prisije jim dan,

Z ognjeno na zborih besedo,
 In v listih, ki vedno slové,
 Rojakom polajšati bêdo,
 Gorelo je Tvoje srcé.

In zrnice vsadil si malo
 Izprosil svet Mohor je rast: —
 Drevo je pognalo prezalo,
 Ponos je Slovencem in čast.

Ti z jasnim očesom v življenje Za vero, za dom, za cesarja
 Oziraš se danes nazaj; Še delaš, se trdiš, trpiš:
 Zgubljeno ni delo, trpljenje: Porók nam rumena je zarja,
Sejal si, mi žanjemo zdaj. Da jasni še dan doživíš.

Za trud, za trpljenje, za delo,
 Naj v raji Ti plača Gospod;
 Spominjal se Tebe veselo
 Slovenski na veke bo rod!

Janez Bilec.

Trobojnica Einspielerjeva.

Kaj se krasi zemlja Korotanska,
 Kaj se krasi, svatovsko oblači?
 Ali zmagoslavje slavno slavi,
 Ali vojevodi se vklanja?
 Ne vklanja danes se vojvodi;
 Prazna Gosposvetska je ravnína.
 Ne proslavlja zmage si ponosne,
 S Turkom več ne bije starih bojev.
 Praznik slavi, praznik v čast očetu,
 V čast očetu v starodavnih Svečah.

* * *

Pred altar častitljiv starček stopa,
 Sivi starček — oče Korotanski
 Stopa — zlate maše dar daruje. —
 Ž njim se druží narod majke Slave,
 Druží sinov vernih ž njim se četa,
 Narod celi ž njim ta dan praznuje.
 Pol stoletja starček že daruje,
 Že daruje sveti dar Očetu.
 Z velo roko dar nebeški dviga,
 Z mladim srcem sebe ž njim daruje. —

— S krepkim glasom „Credo“ ti zapoje,
 Silovito v srcih vseh odmeva.
 Zlati angelj tù z neba priplava
 In nad sivo glavo se ustavi:
 Križ se mu leskeče v eni roci
 V drugi krona biserna in zlata.
 Glas njegov srebrni se razlegne:
 „Polu stoletja — Vero ponavljaš,
 In jo očitno — Svetu spoznavaš,
 „Credo“ iz srca — K nebu se dvigne,
 Z neba pa milost — Božja prisije;
 Bogu ponižno — V veri se vkloniš
 Krepek pa dvigneš — V sili se novi.
 Mnogo si delal — Mnogo si trpel,
 Z vero okrepljen — Slavno si zmagal.
 Križu oklenil — Mlad si podnožje,
 Križ še pritiskaš — V vele si roke.
 Križ te krepil je — Križ te budil je,
 Križ te še jači — Starčka slavljenca.
 Sprejmi ta venec — Zmage je znamnje,
 Zmage duhovne — V veri skončane!“ —
 In krilatec dvigne zlato krono,
 In ovenča starčku sivo glavo!

* * *

Venčan dalje sveti dar opravlja,
 In „za žive“ gorke prošnje moli.
 Da, za žive, za svoj narod borni
 Moli — kot je polu veka molil,
 Za svoj rod, za njega zmago,
 Moli z vnetim srcem — vroče moli
 V slavni praznik svoj — pri zlati maši.
 Vila krasna se mu tu približa,
 Vila tožna — Vila Korotanska.
 V črno Vila je sicer zakrita,
 Solza jej z oči brez konca lije,

Vedno plače, toži, vedno vzdihla
 Danes pa svečano je odeta
 Radost zori s krasnega jej lica,
 Vila Korotanska je razvnetá
 In v veselji se oltarju bliža:

„Dolgo je dobrava spala,
 Točil dolgo dom solzé
 Vila mu je robovala,
 Bol jej trgala srcé.
 Zarja se je obnovila
 Nov vam zori dan krasán:
 Čila Korotanska Vila,
 Oživljen je Korotán.
 Zbrisal ti z oči si srage,
 Ti odtod prognal si tmó,
 Sprejmi venec slavne zmage,
 Venčaj ti sivó glavó.“

Žuborenje vrelcev se začuje,
 Vrhi se obraščeni majejo,
 Zašumijo v Dravi kaplje svitle
 Zašumijo v Zili srebropéni,
 Zadehté cvetlice — v znak svobode,
 V znak veselja in na čast rešniku.
 In živeje vtriplje mlado srce
 Mlado srce v ostarelem truplu
 In gorkeje mu kipé molitve
 V blagor vse slovenske zemlje!

* * *

Dalje moli in prošnje pošilja
 Za vladarja, za cesarsko hišo.
 Iskri orel pa nad njim pripluje,
 Iskri orel — orel Avstrijanski.
 Dvigate razvneto se peruti
 In junaške se zibljó mu prsi,
 Venec pa s kreljut se mu leskeče:

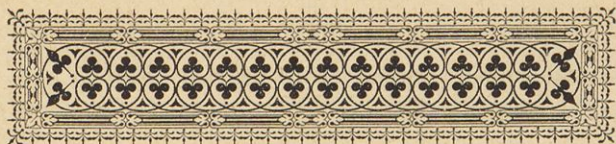
„Sprejmi slavni moj Andreja,
 Tretji venec za darilo. —
 Tvoje srce je za mene
 Za moj blagor vedno bílo. —
 So hruméli, so šuméli
 Silno moji klevetníci
 Vendar vedno Ti za mene
 Si ustavljal se krivici.
 Branil mene, carstvo moje,
 Molil zanj si, za vladarja,
 Ni te nikdar upognila
 Moč sovražnega viharja.
 Zvesto srce, hrabro srce,
 Moško djanje in mišljenje,
 To te diči, to denés je
 Ti v najlepše proslavljenje!“

* * *

Tretji venec mu glavó ovenča,
 In Andreju se srcé razvname,
 Vsaka žila mu trepéče, moli
 In prisega v njem prisego slavno.
 Ž njim pa se razžarja ljudstvo,
 Narod zbran nebrojno ž njim prisega,
 Ž njim prisega Korotanska Vila,
 Ž njim planina, ž njim raván zelena.
 Z vencev tréh mu veje od oltarja
 V srcih jim odmeva, jih prešinja
 Kakor svitla zarja ta prisega:
 Vse za vero, vse za dom, cesarja!

Ivan E. Krek.

Einspielerju — zlatomašniku!

»Oj Korotan slavni, oj Korotan davni,
Kaj danes krasiš se z obleko žarnó?« —
»Moj vodja veljavni, moj vodja preslavni
Obhajal svoj praznik bo: mašo zlató!«

Na tisoče Slovencev se bo zbralo jutrajšnji dan v starodavnem Korotanu, v krasni Rožni dolini, v prijaznih Svečah. Svečenik-zlatomašnik, oče Koroških Slovencev, prvak med sedaj živečimi slovenskimi veljaki, prečastiti **Andrej Einspieler**, obhajal bo v dragi domači vasi, obdan od naroda slovenskega, kteremu je v ljubezni posvetil vse dušne in telesne svoje sile, celo svoje življenje, svojo zlato mašo! Oči slovenskega sveta obrnene bodo jutri na Koroško, kjer med svojimi praznuje veseli praznik **Andrej Einspieler** — mož, duhoven, rodoljub! Vzrokov dovolj, da je njemu posvečen tudi »Slovenca« današnjega list.

Rojen 13. novembra 1813 v Svečah v Rožni dolini, stopi **Andrej Einspieler** po dovršenih gimnazijskih nauk leta 1835 v Celovško semenišče, dné 6. avgusta 1837 je posvečen novomašnik, opravlja 14 let pastirsko službo in sicer 8 let na deželi, večinoma v Nemcih, 6 let pa v Celovci pri

mestni župniji, povsod goreč za čast božjo in bližnjega blagor. Od leta 1852—1882 je profesor krščanskega nauka in slovenskega jezika na realki, dijakom oče in prijatelj. Ko dosluži 30 službenih let, stopi v pokoj, kojega sedaj vživa, da toliko lože deluje v javnem, narodno-političnem življenju koroških Slovencev. — Poleg žive besede bilo mu je jekleno pero orožje, katero suče že nad 40 let pod zastavo: Vse za vero, dom, cesarja!

»Slovenskega Prijatelja« letniki od 1856 do 1883, »Šolski prijatelj« od l. 1852—55, »Jedro krščanskega nauka« l. 1872, zadostno pričajo, kaj je storil naš zlatomašnik kot katehet in duhovni pastir. Njegovi dopisi l. 1848 v »Slovenijo« in za tem v druge slovenske liste; v »Slavisches Centralblatt« v Pragi, v »Südslavische Zeitung« v Zagrebu; njegovi listi: »Stimmen aus Innerösterreich« l. 1861, »Die Draupost« l. 1865, »Slovenec« l. 1865—67; »Kärntner Blatt« l. 1869; »Kärntner Volksstimme« do l. 1883 in »Mir« od l. 1882 do danes, jasno svedočijo, kake zasluge ima **Einspieler** za politično življenje Slovencev. — »Mohorjeva družba«, kateri je **Einspieler** duša od njenega početka pa do današnjega dné, kaže Slovincem, da on ni storil samo tega, kar mu je veleval njegov stan, marveč je storil, kolikor je mogel. — Dijaki njegovi, društveniki rokodelskega društva, siromaki Vincencijeve družbe so zgovorne priče, da **Einspieler** ni le lepo učil, da je tudi z obilno radodarnostjo potrjeval svoje nauke.

Tako je živel, tako delal in trpel naš slavljenec od zgodnje mladosti do današnjega dne; sivi starček deluje ravno tako navdušeno in stalno, kakor je pričel mož dozorel l. 1848., in jutri praznuje telesno čvrst in duševno krepak svoje slave dan — svojo zlato mašo!

Goreči duhoven daroval bo svojo zlato-mašno daritev, ki mu spričuje, da se je z vednimi daritvami, z neprestano borbo in trpljenjem za čast božjo in srečo bližnjega vedno približeval svojemu vzorniku — velikemu duhovnu po redu Melkizedekovem.

Vneti domoljub bo molil zlatomašnik za blagor svojega naroda; prosil bo prisrčno, da Bog milostno ohrani narod zvest veri katoliški in besedi materini, molil bo posebno iz dna srca za svoj nesrečni Korotan, za rojake svoje, odločene v narodno smrt, naj jih Bog ohrani zveste jeziku njih očetov.

Zvesti državljani bo prosil sreče in zdravja svojemu vladarju, ki očetovsko ljubi vse svoje narode, molil bo zanj v imenu svojega naroda, ki je bil vedno zvest svojemu gospodarju! Tako bo molil in prosil naš slavljenec; njemu se pridružijo vsi Slovenci in pridenejo njegovim prošnjam še eno iskreno željo, da milostni Bog Slovincem še mnogo let ohrani zlatomašnika **Andreja Einspielerja!**

V Svečah je prisijala svečeniku Einspielerju luč življenja: Kakor sveča stal je vedno raven in neupogben za pravico in resnico; čist, kakor sveče beli vosek, bil je vedno njegov značaj; kakor sveče

luč svetil in ogreval je vsikdar svoje rojake za vse, kar je pravo, dobro in lepo, držeč se glasila:

Naj grom razsaja, strela vdarja:

Za vero vse, za dom, cesarja!

Kakor sveča goreča sebe povživa, tako tudi danes govori naš zlatomašnik: »Dan se je nagnil!« A mi mu odgovarjamo v njegovem imenu: »Non moriar!« »Ne bom umrl!« Ne, nikdar! Tvoj spomin, zlatomašnik častiti, živel bo na veke med nami. Ob Tvoji svetli luči se je prižgalo v teku desetletij brezštevila drugih luči, ki bodo po Tvojih naukih in vzgledih svetile in pot kazale svojemu narodu do stalne sreče.

In kaj hočemo Slovenci v dar dati zlatomašniku? — Papež Leon XIII. zlatomašnik izvolil si ga je za svojega častnega komornika; Krški škof mu je izrazil v jako laskavem pismu v imenu škofije priznanje in zahvalo za tolikoletni trud njegov na duhovno-pastirskem, šolskem, književnem in političnem polji; mi Slovenci pa mu darujmo svojo sinovsko vdanost in ljubezen.

Na Koroškem obhaja oče koroških Slovencev svoj praznik, a s starodavnim Korotanom obhaja ga po vsem Slovenskem cerkev in narod, zato pravi Korotan danes po pravici:

Z menoj se raduje, z menoj ga praznuje

Ves narod slovenski, slovanski ves rod!

Presveti se Oče, se škof ž njim raduje

Na praznik možá, ki je číslan povsod!

A. Kalan.

Spored slavnosti

povodom zlate sv. maše slavnega rodoljuba in vele-
zaslužnega duhovnika

msgr. Andreja Einspielerja

v nedeljo dné 21. avgusta 1887. l. v Svečah.

Sprejem in pozdrav došlih gostov po občinskem zastopu in požarni brambi. I. Cerkvena slavnost. (Pri ugodnem vremenu pod milim nebom, v slučaju neugodnega vremena v cerkvi.) 1. Slavnostna pridiga ob $\frac{1}{2}$ 10. uri zjutraj, govori preč. g. o. Oto Einspieler, frančiškan Goriškega samostana, potem 2. Peta zlata sv. maša. (Pri maši pojó iz prijaznosti čč. gg. pevci Ljubljanske čitalnice.) II. Slavnostni oddelek. 1. Bratsky: „Oče naš“, moški zbor. — 2. Slavnostni govor, govori gosp. Julij pl. Kleinmayr, c. k. profesor v Gorici in posestnik na Brnci. — 3. Jenko: „Molitev“, moški zbor. (Odhod z godbo v gostilno k Žavniku.) 1. „Naprej zastava slave“, koračnica. — 2. Poklon raznih deputacij in zastopnikov preč. gosp. zlato-
mašniku. — 3. Petje. — 4. Slavnostni banket. — 5. Nagovor gospoda predsednika in pozdrav gostov. — 6. Petje. — 7. Prolog, sestavil S. Gregorčič, govori gospodičina Josipina Vernikova. — 8. Virk: „Slava Slovincem“, deklamuje sedemletna deklica Legatova. — 9. „Prisega Rožanke“, deklamuje kmetska deklica Lenka Pak. — 10. „Razni potje“, deklamuje kmetski deček Jožef Škof. — 11. Petje in godba. — Prosta zabava. Pri slavnosti sodeluje iz posebne prijaznosti oddelek slavnega pevskega zbora Ljubljanske čitalnice. Med posameznimi točkami sporeda svira domača godba iz Sveč.

Zlata maša.

Sveče so prijazna vas v lepi Rožni dolini, kjer prebivajo Bogu in cesarju zvesto vdani Slovenci koroški. Ob imenu te vasi govoré ljudje, da so vasi rekli v prejšnjih časih „Vrba“, in da je vas še le od turških časov dobila ime „Sveče“. Turki so namreč s svojimi roparskimi napadi pridrli tudi v Rožno dolino koroško; a tukaj jim je zmanjkalo tal, da so se morali vrniti. Tla so se namreč vdirala turškim konjikom, da niso mogli nikamor naprej, in morali so osramoteni zapustiti prelepi kraj. Ljudem se je zato zdel ta kraj svet kraj, in od tedaj pravi tej vasi narod: Sveče.

V Svečah je bil nekdanj Turkom zabranjen vhod v Rožno dolino in drugo Koroško; v Svečah je zabranjen vhod sovražnikom našim sedanjim narodnim in verskim v Rožno dolino in sploh v Slovensko Koroško; to je spričevala slovesnost, koja se je slavno praznovala dné 21. avgusta 1887. v Svečah, to spričuje zlata maša prvoboritelja koroških Slovencev Andreja Einspielerja. — Ta slovesnost je pokazala, da Ein-

spieler ni delal zastonj, da on ni general brez vojakov, mar, da za njim stoji na tisoče koroških Slovencev, ki so ž njim enega duha in enega srca, ki so pripravljeni tudi vse pretrpeti in boriti se do zadnje kaplje, da vendar le zmaga pravična stvar.

Ta slovesnost svetu oznanuje, da so Slovenci hvaležni svojim vodnikom in dobrotnikom in da svojo vdanost kažejo tudi v dejanjih. Zbralo se je namreč ta dan vkljub slabemu vremenu na tisoče Slovencev od blizo in daleč, da se veselé z zlatomašnikom Andrejem Einspielerjem zlatega dné: petdesetletnice njegovega mašništva. Tudi o tem dnevu veljajo besede sv. pisma: To je dan, ki ga je Gospod naredil.

Gotovo bo všeč vsem, zlasti pa koroškim Slovincem, tistim, ki niso mogli na zlato mašo, ker so bili predaleč in ker je bilo vreme pregrdo, v pojasnilo, tistim pa, ki so bili pričujoči pri slovesnosti v prelep spomin, da slovesnost, s katero se je vršila zlata maša očeta koroških Slovencev, nekoliko bolj natanko opišemo, zlatomašniku v čast, narodu slovenskemu v spodbudo.

~~~~~

Slavnostni odbor je po svojih zastopnikih gg. dr. Val. Nemcu, Šerviceljnu, S. Janežiču in L. Einspielerju izročil preč. gosp. jubilantu Andr. Einspielerju 20. avgusta ob 6. uri zvečer na njegovem domu krasen kelih in dragoceno mašno knjigo. „Spomni se, slavljenec naš, rekel je pri tej priliki dr. Nemec, ko rabiš prvi-

krat spominski kelih, duhovnov koroških, svojih rojakov, ki Ti gavljubezni podaré, in naroda slovenskega, iz kterega so rojeni; mašna knjiga spominjaj Te ljubezni duhovnov-prijateljev iz prvostolnice slovenske, bele Ljubljane!“ Do solzá ginjen se zahvali g. zlatomašnik, veleč, da ni pričakoval, da bi se njegovo skromno delovanje že tù tako obilno plačevalo s hvaležnostjo; sploh pa naj vsa slavnost ne veljá toliko njemu, kolikor načelom, ktera je zagovarjal celo svoje življenje. „Slovesnost naj priča, da narod čuti, misli in dela z menoj pod zastavo: „Vse za vero, dom, cesarja!“

V soboto 20. avgusta ob 7. uri zjutraj se je odpeljal g. jubilent iz Celovca v svoj rojstni kraj, v Sveče. Dve uri od Sveč pri Kapli so prišli njemu rojaki naproti; kjerkoli se je peljal po dolini, bilo je vse po koncu; ljudstvo se je v trumah zbiralo ob cesti, topiči so pokali, starosta naš pa se je solzil, veleč: „Glejte narod, kako ljubi svoje duhovne!“ V Svečah ga je pozdravilo staro in mlado; dekleta v beli obleki so mu darovale krasen šopek in trosile mu pot s cvetjem, njemu, kteremu so sovražniki jo posipali s trnjem in kamenjem — vse trpljenje je bilo pozabljeno. — Rojakom in jubilantu niso mogle besede iz grla, solze so pričale, da dovolj glasno govori srce!

V Celovec je došlo po železnici proti večeru prav mnogo Slovencev iz vseh pokrajin; videli smo

med gosti tudi brate Hrvate. Slavnostni odbor je vse prijazno sprejel na kolodvoru ter posameznim odkazal stanovanja; svetnim većinoma v hôtelu pri „Sandwirtu“, duhovnom pa v semenišči. — Slovenci, tuji in domači, so se zvečer zbirali v hôtelu pri „Sandwirtu“, kjer je vse pozdravil g. Gregor Einspieler, veleč: Koroški Slovenci z bratovskim veseljem pozdravljamo tukaj zbrane brate iz vseh slovenskih pokrajin, in jaz, kot sorodnik zlatomašnikov, Vam javim ta pozdrav, rekoč: „Bratje slovenski, dobro došli v Celovci, dobro došli na slovenski zemlji!“ — Zbor čitalničnih pevcev Ljubljanskih je zapel tri pesmi krasno in precizno kakor vselej; petje, kakor je bilo videti, je ugajalo posebno Nemcem v hôtelu zbranim, ki so z burnim odobravanjem kazali svoje iznenadenje. — Premil. knezoškof je blage volje prepustil semeniške sobe duhovnom-tujcem kot prenočišče in je v svoji naklonjenosti po gosp. Gr. Einspielerju povabil vse tuje duhovne goste pri Einspielerjevi slavnosti, ki se mudijo v ponedeljek v Celovci, na obed. — Slava gostoljubnemu škofu!

Večer je bil prijeten, noč jasna in nebrojne zvezde so ljubko migljale na nebesu in govorilo se je: lep bo jutrajšnji dan, tudi vreme nam bo ugodno. Žalibog, da se Slovincem ni izpolnila ta želja: bila je edina, ki je ostala le želja. Črni oblaki so preprežali nebo v nedeljo zjutraj; dež, ki je ponoči namakal zemljo, je proti jutru pojenjal in v dobri nadi se odpeljejo gostje na pripravljenih vozovih iz Celovca v Sveče.

Goste, ki so se vozili v Sveče, pozdravljali so Rožani v ozaljšani Cvetni vasi s streli. Št. Janž in Bistrica sta bila okrašena s slavaloki in v prelepi prazniški obleki kazale so se tujcem ta dan Sveče, kjer je tekla zibelka zlatomašniku. V zelenji in vencih je bila rojstna hiša Einspielerjeva. Pred njo je bil slavalok, na sredi z napisom:

„Slava prvoboritelju in očetu koroških
Slovencev!“

na straneh pa:

Bog obvaruj nas nezgode,
Varuj naš slovenski rod,
Sloga naj nam geslo bode,
Vtihnje naj sovražni grom!

Slave matere sinovi
Vrli mi Slovenci smo!
Naj tekó nam sreče dnovi
Za omiko, svobodo!

Pri tem slavaloku pozdravil je občinski odbor prišle goste in godba požarne brambe jih je spremila pred župnijski dvorec, kjer jim pride naproti gospod zlatomašnik, jih ljubeznjivo pozdravi in naznani svoje veselje, da so se tako daleč potrudili v Sveče, ki še nikdar niso videle toliko zbranih tujcev v svoji sredi.

Ob pol desetih je bila napovedana slovesna služba božja. Ker je domača farna cerkev majhna in zato nepripravna za toliko ljudstva, želel je gospod zlatomašnik obhajati svojo zlato mašo pod milim nebom, na prijazni bližnji tratini ob koncu vasi, kjer so pripravili zato primeren altar, ozaljšali ga in primerno pokrili, zato, da bi tudi dež ne motil slovesne službe božje. — Med tem so prijetno zvonili zvonovi in glasno pokali topiči, ter mило-odločno vabili od blizu in daleč ljudstvo na zlatomašo v Sveče. Ljudstvo je res v obilnih trumah prihajalo;

dasi so jim ponočni dež in zjutranji težki oblaki oteževali pot, vendar se je vkljub takemu vremenu zbralo naroda nad 5000 ljudi, posebno mnogo iz vseh krajev Rožne doline. Točno ob pol deseti uri pričela se je služba božja.

Slovesni sprevod se je vršil iz župnijske cerkve na travnik, kjer sta stala altar in prižnica. Kanonik in knezo-škofijski kancelar g. Lambert Einspieler nosil je presv. Rešn. Telo pod baldahinom, za njim je šel prečastni zlatomašnik v znamenjih svojega novega dostojanstva z vijoličastim biretom; duhovni in ljudstvo so pevali med sprevodom, pred sv. Rešn. Telesom šlo je obilo belo oblečenih deklic iz Rožne doline, za sv. Rešn. Telesom šle so deputacije, gostje in za njimi trume pobožnega ljudstva.

Po blagoslovu stopi na leco P. Oto Einspieler. Prižnica je stala na prostem; košato drevo je v ozadji varovalo glas govornikov, ki je jasno in umljivo govoril vsem iz srca slovesni cerkveni govor. Za rek si je vzel besede nedeljskega evangelija: „Blagor očem, ki vidijo, kar vi vidite“, in na podlagi tega reka pojasnjeval vzroke, zaradi katerih je današnja slavnost tako izredna in čudovita.

Govor se glasi:

V v o d.

Srečne oči, ktere vidijo, kar
vi vidite. Luk. 10. 23.

Prečastiti gospod monsig. zlatomašnik, preljubi
moj sorodnik in dobrotnik! Visokočastiti gospodje
duhovni! Spoštovani kristijani!

Pozvan in povabljen po slavn. odboru, da spregovorim o priložnosti današnje redke slovesnosti nekatere besede, prevzel sem to častno nalogo. Toda bojim se, da mi ne bo mogoče jo zvršiti v zadovoljnost Vašo. Je-li tudi opravičena ta boječnost moja?

Nevrednega se čutim gledé svojega stanu kot „frater Ordinis minorun“ kot ud manjših bratov sv. Frančiška v središči takega svetlega zbirališča govoriti. Prostor na tem mestu gré častitljivemu možu!

Nezmožnega se čutim gledé svoje mladosti, ker ni še tri leta preteklo, odkar sem ravno tukaj v svojem rojstnem kraju novo mašo pel. Torej gré danes prostor na tem mestu zasluženemu in skušnemu možu!

Proč strah, proč nevrednost, proč nezmožnost!

Da-si moj stan češčenja ne pozna, a pozna pokorščino kot obljubo, kot stanovsko dolžnost.

Da-si se nevrednega čutim, a v mojem srci prevlada drugi čut, čut hvaležnosti za sprejete dobre; črna nehvaležnost mi je tuja.

Da-si sem nezmožen in nesposoben, morem vendar verujoč in zaupajoč na Tistega, „od katerega vsak dober dar prihaja“, zadostiti svojemu mašnikovemu poklicu.

Oziraje se na vse te premislke, rečem: Oprt na temelj pokorščine, oprt na hvaležnost, oprt na ljubezen do sorodnikov, oprt pred vsem na pomoč Božjo, Marijino in sv. Frančiška, oprt na krepilo zlato-

mašnikovega blagoslova spregovorim nekoliko besedi ter rečem na podlagi nedeljskega evangelija, oziroma na današnjo slovesnost: „Blagor očem, ki vidijo, kar vi vidite“.

Kaj pa vidijo?

I. Solnce, katero spremlja mnogo svetlih zvezd.

II. Slavnost čudovito.

To vsebina mojemu govoru.

Nebeška Mati, blažena Devica Marija sv. Gore, poglej doli vrh sivih skal na ta božji vrt, Tebi v varstvo izročim današnji slavnostni dan, današnji slavnostni spomin!

Izpeljava.

Prizor veličasten se odpira mojim očem! Kaj gledajo moje oči! Čarobno svetlost. V središči prečastite duhovščine raznih škofij: krške, ljubljanske, goriške, tržaške, lavantinske — v središči tega imenitnega cerkvenega zbora — v središču teh svetlih zvezd — gledajo moje oči vkljub zakritemu solncu nebeškemu solnce duhovno: prečast., mnogozaslužnega monsgn. Andreja Einspielerja, strica in dobrotnika mojega, gledajo ga zlatomašnika, zlato solnce. — Kje je znamenje zlatomašnikovo? Kje v naši škofiji običajna krona položena na častito glavo? Pogrešam je. Telesne oči opazijo le krono, katero je spletla mati narava častitljivo. Kje je krona zlatomašnikova? Odločno jo tirjam. V Celovci je shranjena, poročajo novine. Delale so jo Bogu posvečene

roke, darovale jo redovnice tretjega reda sv. Frančiška prečast. zlatomašniku, svojemu očetu, svojemu pokrovitelju. Pobožne, uboge žene, vi ste podarile znak slovesnosti. Dobro ste zadele, a mene ste v neprijetno zadrego spravile. Prehitele ste me! Ubog sem tudi jaz in nočem zaostati za ubogimi sestrami, ker meni so prečastiti gosp. zlatomašnik več, kakor pokrovitelj: meni so sorodnik, meni so dobrotnik, meni so vzornik! Kaj čem storiti? katero vnanje znamenje v dar pokloniti? Ljubezen je iznajdljiva. Moje darilo ubogo naj se vjema z darilom ubogih. Napisa omenjena krona še nima. Zlate črke hočem napisati v duhu na pasovje one krone, ki se beró:

Hierarcha, vir catholicus,
Et totus apostolicus

ali po domače:

Očak, mož katoliški,
In vseskozi apostoljski.

Zdaj še le vemo, kaj pomeni slavni venec: on velja očaku, zlatomašniku, ki so si v katoliškem duhu, z apostolskim delovanjem pridobili ogromne zasluge.

To je v resnici solnce na katoliškem duhovniškem obnebji! To svitlo zlato solnce — kdo bo dvomil — so naš prečast. gosp. Einspieler!

Bodite v imenu mojih poslušalcev pristrčno pozdravljeni in blagovolite sprejeti krono zlatomašnikovo z napisom:

Očak, mož katoliški,
In vseskozi apostoljski!

Ta krona je venec, ki ga vijejo ubogi iz hvalnosti okoli Vaše častite glave; venec, ki ga darujejo ubogi svojemu usmiljenemu Samarijanu, venec, ki ga poklonijo ljubljenci Vaši, punčica Vašega očesa, med katerimi najraje v svojem zavodu Vincencijeve družbe prebivate. Ni čudno, da spremlja naše duhovno solnce neštivilna množica svetlih zvezd. V resnici, nadalje gledam v okrogu ter vidim množico neštivilno — zvezde, duhovno solnce spremljajoče.

Kdo bi preštel to množico? Kdo imenoval posameznih imena? Le to vem, da so vsi otroci enega Očeta nebeškega, ene matere svete katoliške cerkve; le to vem, da so vsi sinovi in hčere naše stare matere Slave; le to vem, da so dospeli od vseh štirih vetrov, od juga in severa, od vzhoda in zahoda v eden in isti namen. — V kateri? Noseč pri srčne pozdrave hočejo povišati že davno napovedani dan 21. avgusta, dan veseli, dan zlati, ki je danes zasijal.

Prekrasna trojedinina! Kako se vendar lepo pobratijo: enota vere, enota govorice, enota namena! Kdo jih združuje? Vse veže ena vez, vez ljubezni; tista kraljica čednosti, ktero Zveličar v današnjem evangeliji zapoveduje, ki je prva in največa zapoved v starem in novem testamentu (V. Mojz. 6. 4. 5.; Mat. 22. 37. 38). Nehoté moram vsklikniti gledajoč poslušalce — zvezde — s psalmo-pevcem: *Ecce, quam bonum et jucundum fratres habitare in unum* (132), t. j. kako dobro in prijetno je vendar, ako bratje v edinosti skupaj prebivajo; bratje ene vere, bratje

enega jezika, bratje enega namena — da, svitle zvezde!

Spolnujejo se besede, ktere sv. cerkev poje na rojstni dan katoliškega mašništva: Ubi caritas et amor, Deus ibi est (antif. feria V. hebd. m.) t. j. kjer je ljubezen — tam je Bog.

Še enkrat vprašam: kdo združuje svitle zvezde z zlatim solncem? Ljubezen — Bog sam, ker Bog je ljubezen. Srečne oči, ktere vidijo, kar vi vidite, zlato-mašnika, solnce spremljevano od neštevilnih zvezdic, združenih z vezjo ljubezni — z Bogom.

Videti vse to, napolnuje me notranja ginjenost — raje bi umolknil — ker ljubezen — Bog — tako jasno govori.

Vendar molčati ne smem. Bodite mi zvezdice, poslušalci moji, vsi prisrčno pozdravljeni v presladkem imenu Jezusa, Marije in sv. Frančiška. Iz dnu vselega srca Vam kličem: Dobro, dobro došli!

Kakor je Jezus v današnjem evangeliji rekel, tudi jaz smem reči: „Veliko ljudi, veliko naših nekdanjih očetov in umrlih mater bi želelo videti, slišati, vdeležiti se današnjega dneva, kterega smo mi po neizmerni milosti božji dočakali — pa jim ni bilo dano. Toraj srečne oči, ktero vidijo, kar vi vidite.

Kaj pa še vidijo? Čudež?! Da čudovito slovesnost! Se motiš, Pater, bodele rekli. Vsaj se dandanes obhaja mnogo jubilejev. Vedno in vedno bremo po novinah domačih in tujih, kako slovesno hočejo ali so praznovali v tem ali v onem okraji

družbeniki te ali one družbe svojo petletnico, desetletnico, petindvajset- tudi petdesetletnico itd. Taki jubileji se obhajajo v vladajočih hišah, v družinah.

To, kar je vsakdanje — bilo bi čudovito?!

Jaz sem tako svojeglaven, da si v tem nič ne dam dopovedati. Trdim namreč, da je današnja slavnost izredna in čudovita. Kar trdim, hočem dokazati. Različne okoliščine spremené današnji jubilej v izvanreden.

1. Redka je zlata maša; kar je redko je ljubo in drago, je izredno, je čudovito.

Česar naši predniki niso dočakali, česar naši potomci ne bodo doživeli, se godi danes pred našimi očmi. Spremljali smo v nenavadnem prazničnem sprevodu k farni cerkvi sv. Lamberta diko prečast. koroške duhovščine gosp. monsig. zlatomašnika, da bi tukaj svoj zahvalni dar zlate maše darovali Vsegamogočnemu, Velikemu duhovniku Jezusu Kristusu.

Se že primicije v naših mrzlih razburjenih časih razsvitljenega devetnajstega stoletja posebno na Koroškem redkoma pojó, kdo izmed nas pa je slišal, da bi se bila v Svečah kterikolikrat zlata maša obhajala?

Kdo je nam porok, da se bo obhajala?

Kmalu ne! Rad bi bil v tem slučaju kriv prerok.

Vi, predragi, pravite: Če ne v Svečah, pa v katerem drugem kraju, če ne v Rožni dolini, pa v kateri drugi. Ne bote prodrli s svojim ugovorom. Le

eden se poleg našega zlatomašnika v celi škofiji letos veseli izmed 400 krških duhovnov svoje zlate maše. Ta edini gospod so Andrej Ehrlich, vpok. župnik. Slišal sem, da bodo na tihem obhajali svojo zlato mašo.

Smem tedaj trditi, da v nobeni fari, v nobeni dolini, da v celi škofiji Krški ne bo se pela druga zlata sv. maša. Le farna cerkev sv. Lamberta je izvoljeni kraj za tako slovesnost. Ali ni to izredno — čudovito? To občutijo naš zlatomašnik, ki v svojem srci premišljujejo: Hvali Gospoda, moja duša in ne pozabi, kar ti je dobrega storil. To občutimo — bodimo odkritosrčni — tudi mi in z današnjim evangelijem kličemo: „Blagor očem, ki . . . vidijo izredno svečanost.“

2. Čudovita, znamenita z ozirom na kraj je naša slovesnost. To, kar sledi, je le povedano — Bog mi je priča — da čudovitost spoznavamo in previdnost božjo občudujemo. — Vsako ime ima svoj pomen. Naša dolina, ki se ob bistri Dravi razteza blizu kranjskih velikanov, imenuje se zavoljo rodovitnega, lepega polja, senožetij in sadonosnikov, ki domače vasi lepo, zeleno venčajo — Rožna dolina. Jaz jo pa imenujem Božji vrt; kajti od nekdanje Rožne doline slovela, da toliko delavcev rodi za vinograd Gospodov. Po zgornjem in spodnjem Rožu, onkraj in takraj bregov šumeče Drave ni skoraj vasi, da bi ne bil v nji vsaj eden duhoven rojen. Sosebno se odlikuje poleg Št. Jakobske — rojstna vas Andreaša, Ahacelna, Janežicev — farna vas sv. Lamberta v Svečah.

V tej ponižni vasi se je zazibala pod borno slamnato streho zibel našega prečast. gosp. monsig. zlatomašnika dné 13. novembra 1813. Ta skromni kraj hrani v sebi Aronovo hišo, levitski duhovni rod, rodovino Einspielerjev; danes vidite jih pet zbranih okrog svojega staroste zlatomašnika. Ali je moj napis, vdolbljen v zlatomašniško krono primeren, lahko razsodite. Da v resnici:

Hierarcha, vir catholicus,
Et totus apostolicus.

Gotovo je tudi primerno, da se ta čudovita svečanost izvršuje v Svečah.

Vse to povedano je redko — torej čudovito. Sam gosp. zlatomašnik spoznavajo to čudovitost, premišljevaje v svojem srci: „Hvali duša moja Gospoda in ne pozabi, kar ti je dobrega storil!“ Mi vsi pa ponavljamo z Jezusom: „Srečne oči, ki vidijo . . . čudovita pota božje previdnosti — sad dobre odgoje.“

Preljubi sorodniki! mili, ginljivi občutki se mi vzbujajo v srci pri pomisleku, kaj bi storili danes naši umrli očetje — le dva sta še živa — kaj storili rajni duhovni oče Podlipnjak, kaj bi počele naše umrle matere — le ena je še priča današnje slovesnosti, vse druge preselile so se v večnost? Kaj bi storile naše matere? Veselile bi se z nami, ker bi videle, da so se jim izpolnile srčne želje. Toda če tudi s telesom niso pričujoči naši ranjki sorodniki, vendar se tudi v nebesih veselé zlatega dné, v nebesih, kamor je priti tudi nam,

„kjer žalovanje bridko mine,
kjer potok solz se posuši“.

3. Čudovita je naša slovesnost zaradi leta in dneva. Ravno danes obhaja sv. cerkev god sv. Joahima, očeta preč. Device Marije in patrona sv. očeta Leona XIII. tudi zlatomašnika, obhajajo torej — jubilans cum jubilate — sv. Oče zlatomašnik z našim slavnim zlatomašnikom, če tudi ne po dnevu, vsaj po letu svojo zlato mašo. Vendar pa praznuje danes svoj god Leo XIII., ki je našemu zlatomašniku v priznanje njegovih zaslug podelil čast papeževega kamornika. Preljubi poslušalci, to ni naključje, kristijan tega ne pozna — to nam je prst božji, je previdnost njegova. K temu pritrdijo naš zlatomašnik rekoč: „Hvali, duša moja, Gospoda in ne pozabi, kaj ti je dobrega storil!“ A mi smo prisiljeni spoznavati resnico današnjega evangelija: Blagor očem, ki vidijo . . . čudovite poti božje previdnosti.

4. Čudoviten je dogodek današnje slovesnosti zaradi nekega posebnega slučaja. Pred nekaj leti so se naš gosp. zlatomašnik odpovedali javnemu delovanju, ločili so se od svojega 32letnega tovariša: „Slov. Prijatelja“. Zakaj? „Caligaverunt oculi mei“, „zatemnele so moje oči“, moral je reči naš slavljenec z njegovim prijateljem Mat. Majarjem, tudi že zlatomašnikom, živečim v zlati Pragi. Kakor hitro se je ta nezgoda razglasila po Koroškem in tudi po stranskih deželah, napolnila je vse znance in prijatelje velika žalost. Mislili smo že, da je spodbit vogelni kamen slavni družbi sv. Mohorja, ki je ravno letos dosegla vrhunec; bali smo se za tovariša zvestega „Prijatelja Slov.“, da bo ponehalo živahno gibanje v raznih

družbah katoliških. Milovali smo našega slavljenca, ktereга ljuti sovražnik — toda sovražnika nima njegovo blago srce — nasprotnik premagati ni mogel, da postane žrtev bridki bolezni.

A človek obrača, Bog pa obrne. Prečastiti gosp. zlatomašnik dobili so po spretnosti umnega zdravnika Punčarja zgubljeni vid — glejte, danes z bistrim očesom gledajo in se veselé svojega prelepega dné.

Dvaintridesetletni zanesljiv tovariš našel je gostoljubno streho v beli Ljubljani in pod firmo: „Duhovni pastir“ čvrsto ter vspešno zadostuje svojemu namenu.

Prerodil se je mrzli katoliški Gorotan ter obeta o svojem času obilnega sadu.

Prosim Vas, predragi poslušalci, ali je vse to-le slučaj? Nikdar, nikoli ne!

Velečastiti gospod zlatomašnik nika s svojo častitljivo glavo ter se sklicuje na previdnost božjo, rekoč: „Hvali, duša moja, Gospoda in ne pozabi, kar ti je dobrega storil!“ Njemu le zaupajte in recite s Kristusom v evangeliji: Blagor očem . . .

5. Čudovita je današnja slovesnost zarad drugih raznovrstnih okoliščin.

a) Preljubi gospod stric! 6. avgust l. 1837., dan Vašega posvečenja, in 21. avgust l. 1887., dan Vaše zlate maše, to so zlate številke, ki se leskečejo v zgodovinski knjigi, ki nam kaže leta truda in znoja, razodeva plodovito delovanje v svetem poklicu katoliškega mašništva.

6. avgusta 1837 bili ste po današnjem evangeliji človek v Jeruzalemu. Da, v Jeruzalemu ste

bili o mašnikovem posvečenji, o svoji novi maši, kadar se je vse okrog Vas radovalo in ste imeli vsega obilo. — Poslan ste bili iz Jeruzalema v Jeriho kot popotni Samarijan skrbeč za bolno človeštvo. Dolga je bila ta pot — polstoletja je trajala. Kako se Vam je godilo? Psalmist naj odgovori: „Euntes ibunt et flebunt mittentes semina sua“, t. j. „hodi in jokajo, ki svoje seme sejejo“ (ps. 126). Te besede so zadosti jasne, razlaganja ne potrebujejo. Zavoljo tega ne bom pravil, koliko ste na tem vihnem, burnem popotovanji prestali, koliko delali in trpeli, koliko desegli, ker bi žalil skromnega in ponižnega zlatomašnika; ne smem govoriti, koliko dobrega so naš zlatomašnik za mladino v šolah, za rokodelce, za uboge ustmeno in pismeno storili, da bi „vse vsem bili,“ da bi jih h Kristusu pripeljali — jim milosti pridobili. Ne bom govoril, koliko so za resnico prestali — ječo posvetili — prokletstva preslišali — ne omenil drugih apostoljskih vzornih činov, ker življenje Einspielerjevo je odprta knjiga slovenskemu in nemškemu narodu — torej iz nje berite!

Popotni Samarijan, prečast. gosp. stric! Z današnjim dnevom ste dospeli nazaj iz Jerihe v Jeruzalem. Na kateri način? Psalmist naj odgovori: „Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos,“ t. j. „vračajo se z veselim petjem in nosijo svoje snopovje“ (ps. 126). To je Vam v tolažbo. Veselje za Vas je številka 21. avgusta, snopovi so Vaše apostolske zasluge.

Da je temu tako in tako je, ker spričuje toliko ljudstva, toliko zaslužnih rodoljubov iz vseh krajev slovenskih, katerim vsem je ena vera, ena govorica in danes tudi en namen, da pozdravijo zlatomašnika, ki je res: Očak, mož katoliški in popolnoma apostoljski. In ali ni Rim govoril, razsodil? Da, ali ni ljudski glas božji glas? Tako je; kajti božja resnica govori: „Corona dignitatis est senectus, quae in via justitiae reperietur.“ (Proverb.) Po domače: Vrhunec časti in bogoljubnega življenja je visoka starost, ktero Bog deli onim, ki njemu služijo, da si pridobé mnogo zaslug. Tako govori večna Resnica.

Toda nježno samo sem omenil potovanja in delovanja in jaz berem nevoljo na obrazu našega slavljenca.

Spoštovani poslušalci, v pričo mi bodite, ali sem pretiral, ali se nisem ravnal po Gospodovem ukazu: „da se sveča ne sme pod mernik ampak nad mernik staviti?“ Predragi! Ali bi se smela sveča v Svečah o priliki svečanosti v Svečah pod mernik staviti? Nikdar, nikoli ne!

Poglejte na prečast. gospoda monsig. zlatomašnika! Oni se za moje jasno dokazovanje še ne zmenijo ne, temveč mi kličejo: „Inutilis servus“ — „nevreden hlapec sem,“ kajti na večer svojega življenja — pravijo — živo spoznam, da sem v nepravčnosti spočet in v grehih da me je rodila moja mati; in kar je neimenitno in zaničljivo, pod slamnato streho rojeno, je izvolil Bog, da se nihče ne

hvali pred njegovim obličjem. Če sem jaz — nadaljujejo — kot nevredna, izvoljena posoda nekoliko storil, storil sem v Kristusu, s Kristusom, po Kristusu, njemu gré čast in slava! Tedaj Ti, pridigar, ne meni, ne meni, ampak Gospodu daj hvalo. Dobro! jaz pa tudi s Kristusom na Vaše nasprotovanje odgovorim: „Kdor se ponižuje, bo povišan!“ Jaz le edino Vaše premišljevalne besede potrdim: „Hvali Gospoda, moja duša, in ne pozabi, kar ti je dobrega storil!“

Vsi s prepričanjem rečemo z evangelistom Lukežem: „Srečne oči, ktere vidijo, kar mi vidimo . . . sad krščanskega zaupanja v Boga in v njegovo milost, sad krščanske ponižnosti.“

b) Čudovita je današnja slovesnost gledé hvaležnosti do Boga — je torej dan srčne zahvale.

Slišali ste zahvalne besede zlatomašnikove: „Hvali, duša moja, Gospoda in ne pozabi, kar ti je dobrega storil!“ Slišali tudi, kako od sebe odbijajo trohico hvale, ker živo spoznajo, da ne tistemu, ki sadi, ne tistemu, ki priliva, ampak Bogu, ki rast daje, gré slava, zato so hoteli naš zlatomašnik brez vsega šuma in posvetnega hruma dan 21. avgusta obhajati. Bog je drugače sklenil. Častileci zlatomašnikovi so z vso svojo zgovornostjo, z vsemi tehtnimi razlogi našega slavljenca pregovorili, da naj se ta dan obhaja slovesno.

Temu pritisku so se morali vdati, a pristavili so: Dobro! v Svečah se mora ta svečanost obhajati, kjer je moja zibelka tekla; Bogu v zahvalo, ki mi

je toliko let dal srečno preživeti, za vse brezštevilne milosti, ktere sem prejel, da prosim odpuščanja svojih pomot in zamud svoje sv. službe, da vnovič svoje srce Bogu posvetim in mu obljubim do poslednjega zdihljeja zvesto služiti. Pridem, da ne samo z besedo, temuč očitno z dejanjem pokažem resnico psalmistovih besed: „Hvali Gospoda, duša moja, in ne pozabi, kar ti je dobrega storil!“

Pridem iz Jerihe v Jeruzalem nazaj, da pojem Bogu vesele pesmi.

Današnji dan je tedaj slovesna, očitna, splošnja zahvalnica! Iz srca zlatomašnikovega, iz sto in sto tisoč src prihajajo danes goreče zahvalne prošnje usmiljenemu, dobrotljivemu Bogu, iz vseh pasov širne naše domovine kipé danes goreči: „memento“ do presv. Trojice.

Tudi v tem oziru smem vsklikniti: Blagor očem, ktere vidijo, kar mi vidimo . . . splošnjo zahvalo slovenskega vernega naroda.

Po tem obširnem razlaganju še le veste, preljubi poslušalci, ceniti resnico evang. besed: Blagor očem . . . Zdaj še le razumete čudovitost naše slovesnosti cerkvene. Zdaj Vam ni treba vpraševati, zakaj je Rožna dolina od Kaple do Sveč po vaseh okinčana? zakaj so včeraj kresovi na gorah visocih gorali, zakaj zvonovi nenavadno zvoné? zakaj možnarji pokajo? zakaj so Sveče v krasnem lišpu tako rekoč zavite? zakaj toliko prečast. duhovnov? zakaj toliko vernih kristijanov?

Bogatim in ubogim, moškim in ženskim vsem, vsem se vkljub slabemu vremenu bere na obrazu

posebno veselje. Da, meni se zdi, kakor da bi bila danes Velika noč. In v kakem smislu? Glejte, kristijani, danes se meni zdi, kakor da bi naš ledeni Gorotan praznoval dan duhovnega verskega vstajenja. Iz dnu svojega srca zakličem: Alleluja, Alleluja! kajti danes je dan zlati, dan polstoletnega truda, tedaj tudi dan upanja našega v boljšo versko bodočnost.

Iz dnu svojega srca Vam kličem: Veselite se, veselite se v Gospodu! Alleluja! Alleluja!

Da, še enkrat rečem: Veselite se, ker ta zlati dan gre posebno zasluženi, častiti glavi, okinčani s krono zlatomašnikovo z napisom:

Hierarcha, vir catholicus,
Et totus apostolicus.

Očak, mož katoliški,
In vseskozi apostoljski.

Vidim, preljubi poslušalci, da je Vaše veselje do vrhunca prikipelo, da želite konca mojemu govoru: tudi jaz ga želim, ker veselje tako glasno govori. A rešiti moram še dvojje.

Čujte, preljubi poslušalci! Prečastiti gosp. monsignor zlatomašnik so me naprosili sinoči, da naj Vas srčno zahvalim za vse zaupanje, ljubezen in prijaznost, ki ste jih jim skazovali vsa pretekla leta. Usmiljeni Bog Vam z vsemi dušnimi in telesnimi dobrotami povračuj vso Vašo ljubezen!

Podajo Vam po meni na Vaše vprašanje: „Apostoljski učenik! kaj naj storimo, da bomo večno življenje pridobili?“ ta-le odgovor:

Slovenci prelubi! Vse, vse, vse za vero, vse za krščansko, vse za katoliško, vse za vero krščansko-katoliško! Vse za živo vero! kdor veruje in je krščen, bo zveličan! To svetinjo, Slovenci moji, že imate, ker ona je dota, dedščina; a zarijuvela je pri marsikterem, današnja slovesnost naj jej zopet blišč podeli. Potem:

Srečen boš slovenski rod,
Če si veri zvest povsod.
Srečna boš slovenska domovina
Če si cerkvi vdana hči!

Hranimo bliščečo svetinjo sv. vere, spolnili bomo najprvo in največjo zapoved usmiljenega Samarijana, ktero opeva tudi naš pesnik rekoč:

Ljudje vsi bratje — bratje vsi narodi!

Vedno in povsod naj velja:

„Živi, živi, duh krščanski,
Bodi živ na veke!“

Sklep.

Zdaj pa sklenem. Vem, ljubi poslušalci, da Vam bom iz srca govoril, ako v imenu Vašem prečastitemu gospodu zlatomašniku prav srčno hvalo izrečem za njih katoliško in apostoljsko delovanje, za današnjo allelujo.

Glejte, prelubi mi stric, kakor je Vaša zlata daritev zahvalna do Boga, tako imate tudi Vi pred seboj polno hvaležnih src in še one, kar je varhov doma ali jih sploh ni tukaj. Sprejmite zahvalo iz globočine srca od vsih svojih prijateljev, znancev in častilcev.

Želeli bi vsi, da bi bili vsaj za 20 let mlajši, a tega doseči ni mogoče. Želimo Vam k sklepu polnost dušnega in telesnega blagoslova Božjega, da bi še dolgo krepki in zdravi živeli ter nas razveselili z dijamantno mašo, s tretjo allelujo. Sv. Andrej bodi nam srednik pred božjim tronom, Ti patron našega slavljenca, Ti, ktereга niso samo po imenu (ἀνδρείος) srčno, hrabro, junaško, temveč tudi s svojim neumornim, apostolskim delovanjem izvrstno posnemali, podpiši naše voščilo ter ga predloži nebeškemu zboru, da je vresniči. Če bi pa nebeški zbor v svoji neskončni modrosti sklenil drugače, da bi Vam, preljubi mi stric, odločil dneve Simeonove, dneve večnega miru, takrat prosimo, naj sveti Jožef namesti krono zlatomašniško s krono večnega življenja z napisom:

„Ecce merces tua nimis“.

„Glej jaz sem Tvoje obilno plačilo“.

Amen.

Nagovor zlatomašnikov.

Zatem se je vršila slovesna peta sveta maša. Zlatomašnik je peval sv. mašo s prav krepkim glasom in zdelo se nam je, da imamo novomašnika pred saboj, tako ročno in točno se je obračal pri altarji.

Nad vse ginljiv in do smrti nepozabljiv pa mi ostane prizor na konci sv. maše. Po opravljeni zahvalni molitvi obrne se zlatomašnik k zbranemu ljudstvu ter mu, zdelo se mi je, kakor oporoko govori te-le besede:

„Predragi mi rojaki slovenski! Zbrali ste se danes od vseh strani slovenske zemlje v starodavnem Korotanu, v moji rojstni vasi, da ste priča moji zlatimaši; bodi Vam vsem zato iskrena zahvala! Vesel sem, ko vidim, kako me obdaja od vseh strani moj ljubljeni narod, za katerega je bilo moje srce, za katerega so delale moje roke; a preden se ločim, rad bi Vam še nekaj omenil, kar mi je na srci: Ravno danes je 50 let, kar sem tam-le v cerkvi ko mladenič pel svojo novo mašo; danes pa opravljam kot siv starček svojo zlato mašo. Moji stariši — telesni in duhovni — oba cavmarja, in ena teta, vsi so že tam v večnosti! Koliko mojih tovaršev in tovaršic, s kterimi smo ravno tû-le igrali, skakali in se po otroško veselili, koliko jih že trohni v zemlji; mene pa je Bog še ohranil pri življenji! — Duhovnikov je v naši škofiji blizo 400, med vsemi pa le 15 zlatomašnikov, in med temi zlatomašniki biti, imam tudi jaz veliko srečo! Zatorej je danes moja prva dolžnost, da se iz celega srca zahvalim Bogu, ki mi je dal tako dolgo življenje in mi v tem dolgem življenji skazoval toliko milosti in dobrot! Čast in hvala bodi Bogu Očetu, Sinu in sv. Duhu, sedaj in na večne čase!

Zahvalo sem pa dolžan tudi Vam, preljubi, visokočastiti moji bratje in sestre v Jezusu Kristusu! Mislim, da kar Sveče stojijo, še ni bilo toliko ljudi in iz tako raznih in daljnih krajev, kakor danes pri moji zlati maši. To je zame največje veselje, pa

tudi moja največja čast pred celim svetom. Zatorej sprejmite vsi mojo najtoplejšo zahvalo, ki jo Vam izrekam iz celega srca!

Slomšek, saj ga poznate, tega prvega slovenskega škofa, saj gotovo prebirate njegove zlate spise: ta škof je rekel v enem svojih zadnjih govorov: „Pustite Slovincem dve reči, ki ste jim ljubi in dragi, kakor svitle oči: vero katoliško in besedo materino! To Vam danes tudi jaz priporočim: „Slovenci, bodite verni, ostanite zvesti katoliški cerkvi, rimskemu papežu, naj pride karkoli drago. Vera je podlaga sreče za vsacega človeka pa tudi za vsak narod; narod brez vere ne more biti stalno srečen.“

Slovenci, ako ste verni, bote zvesti svojemu cesarju, ako ste verni, bote dobri gospodarji, gospodinje, zvesti posli, hlapci in dekcle, poslušni otroci — blagoslov bo Vas verne spremljal na vseh Vaših potih.

Slovenci, ostanite pa tudi zvesti besedi materini, slovenskemu jeziku; ostanite Slovenci, zvesti Slovenci do smrti; naj nas nasprotniki psujejo, naj nas ometavajo z blatom ali napadajo s kamenjem — vse zastonj, mi smo in ostanemo Slovenci!

Tema dvema svetinjama ostanite Slovenci zvesti: veri katoliški in besedi materini!

Za vero katoliško in materini jezik sem jaz delal in trpel celo svoje življenje; zato sicer ne zaslužim nobene hvale in zahvale, to je bila moja, to je vsa-

cega Slovenca sveta dolžnost. In zato obljubim Vam tukaj vpričo Boga, ki sliši moje besede, zato hočem delati neumoren do smrti. Toda — pri teh besedah premagajo solze zlatomašnika. Toda, dragi moji, jaz sem sam, sam . . . zato Vas prosim v imenu Boga pravičnega, pomagajte mi tudi Vi, vsak po svoje, in naše skupno združeno delo bo Bog blagoslovil, da slednjič zmaga pravična stvar. Slovenci, bodite edini, še enkrat, bodite edini!

In še nekaj. Predragi! Kmalu: prej ali pozneje bote slišali: „Einspielerja so pokopali“, oj, prosim Vas, ko to slišite, tedaj na-me nikar ne pozabite, tedaj za-me molite in obljubim Vam, da tudi jaz, ako pridem po božjem usmiljenji v nebesa, ne pozabim v nebesih Vas, ne pozabim nad vse mi dragega naroda slovenskega!“

Jokaje je govoril te besede zlatomašnik, glasan jok poslušalcev jih je spremljal, Bog pa v nebesih je videl solze in slišal besede, in Vsemogočni bo milostno dodelil, da blagi zlatomašnik še dolgo deluje med nami in z nami za vere katoliške in Slovenije mile rast in čast!

Slavnostni govor.

Po končani sv. maši stopi na oder g. profesor Julij pl. Kleinmayr, posestnik na Bernci pri Zili, in navdušeno govori zbranemu ljudstvu sledeče:

„Preljubi Slovenci! Dragi bratje! Pristrčno pozdravljam Vas v imenu in po naročilu osnovalnega

odbora, kateri danes radosti poln vidi tako mnogo-brojno število čestiteljev našega ljubljenca. Pozdravljam Vas z navdušenostjo izvanredno, čestiti nam gostje iz sorodne Kranjske; srčno pozdravljam Vas s Štajarske in Primorske! Iskrene pozdrave Vam, vrli zastopniki hrvatskega in češkega naroda; pozdrav Tebi, čestita duhovščina, pozdrav Tebi „akademična mladina!“ V prvo pa glasi se Tebi, slovenski narod staroslavnega Korotana, prisrčni moj pozdrav! Živeli Rožani! Živeli Slovenci!

Slovenski možje, slavna gospôda, dragi domorodci! V ogromnem številu, v duhu vzajemnosti, prave jedinstvi zbrali smo se, da pokažemo svetu, da znamo častiti zasluge svojih mož. Bodimo ponosni in pričajmo, da smo vredni imenovati se Slovence, avstrijske Slovane!

Odkar stojijo Sveče, še ni bilo tukaj zbranih toliko ljudi in iz tako daljnih in raznih krajev. Tù prijazno podaja rokó Rožan Zilanu in Bekštanjci spoznavajo brate svoje Junčane. Kaj se danes vrši, znano Vam je iz cerkvenega opravila, znano Vam iz ust boljšega govornika nego so v meni sile; dovolite mi vendar, da pridenem tudi jaz svoje.

Danes obhaja tù, v Svečah, hvaležni slovenski narod slavni dan prečastitega svojega prijatelja, dobrotnika in očeta, msgr. Andreja Einspielerja; on obhaja srečni čas, ko je bilo po milosti božji mogoče naši diki, starosti koroških Slovencev in pri vseh Slovencih slavnemu rojaku Andreju Svečanu darovati zlato sv. mašo.

Njegovo ime je po slovenski zemlji znano in čast nam je, njega, ki to ime nosi, imeti danes med seboj. Verni sinovi slovenski dvignili smo se z vseh strani, da svojemu preljubljenemu očetu čestitamo, da ga pozdravimo z navdušenjem, da mu izkažemo hvaležnost in vdanost.

Ljubljeni Andrej, odpusti nam, če so preslabe moči revnega, bornega naroda, da bi dostojno slavil Tvoj častni dan, a prepričan bodi, da Ti podajamo srca naša polna ljubezni, vdanosti, hvaležnosti! Saj veš:

Slovenski rod je narod siromak:
 Uborne so njegove tesne koče,
 Pod slamnato se streho bêda joče,
 Pod prostim nebom žuli jarem jak. —
 A srca siromakom so — bogata!

Ti pa, revni narod slovenski, bodi ponosen na moža, ki je delal in dela le za Tebe, ki s Teboj čuti, misli, trpi! Oglej si našega Andreja in v resnem obrazu njegovem videl bodeš zgodovino našo zadnjih štiridesetih let!

Star je naš Andreja! Rodil se je ravno istega leta, ko je mogočni Napoleon doživel svoj propad, dné 13. novembra 1813 v Svečah, v naši krasni Rožni dolini. Stariši njegovi, tù pri „Mežnarji“, bili so ubogi in vendar so po mogočosti, v pravem krščanskem duhu za mnogobrojne svoje otročiče skrbeli. Šolal se je v prvo v domači šoli in bil jako priden in bister deček. Po pripomoči blagočutnih dobrotnikov študiral je potem v mestni šoli in v

gimnaziji v Celovci. Ko je dovršil svoje študije, prišel je leta 1835. v bogoslovsko semenišče. Najboljši mladeniči se takrat niso sramovali stopiti v duhovski stan, ampak šteli so si v čast, priti v ono hišo, ki mladeniče za ta v izomiko naroda znameniti stan pripravlja. Tam je preživel štiri srečna leta in že kot tretjeletnik posvečen je bil v mašnika, dne 6. avg. 1837. leta. Od takrat štejemo ravno 50 let do današnje slavnosti. Pol stoletja — in v tem posvetil je naš Andreja vse svoje življenje, da bi koristil milemu našemu narodu slovenskemu. „Kdor zaslug taci h mož ne časti, njih naslednik vreden biti ni!“ Ali pa morda, predragi, bomo kamnali sivega starčka, ki nam je podal svojo gorečo ljubezen?! V to nam je odveč omike!

A, k reči! Andrej bil je pastir dušni na raznih krajih po deželi, da ga pokličejo škof h glavni fari v Celovec. Od tam nastopil je službo kateheta in učitelja slovenščine na Celovski realki, kjer je opravljal težavni posel celih trideset let. Kot dušni pastir, profesor, spolnoval je vse mnogotere dolžnosti svojega poklica. Bil je mož vljuden, pravičen, nepristransk.

Leto 1848. in naposled 1849. bilo je tudi za nas Slovence silno znamenito. Druga ustava avstrijska izrekla je načelo, da so jednakopravni vsi narodi, ki živijo skupaj v avstrijski monarhiji. V tem času probudila se je marsikaka domača moč, in tudi v našem Andreju oživel se je pravi narodni čut. Pero svoje zastavil je v bran svojemu narodu. Sodeloval je pri časopisu „Slovenija“ v družbi s

Trstenjakom in Cigaletom, pošiljal svoje sestavke v razne časnike in liste. Postal je v kratkem znani rodoljub.

Dve leti nato vidimo našega Andreja na blagi strani nepozabljivega knezo-škofa Antona Martina Slomška, ustanovitelja „Društva za izdavanje slovenskih knjig“, iz katerega nastala je sedaj ogromna in prekornostna „družba svet. Mohora“. Vsi verni Slovenci po Štajarskem, Kranjskem, Primorskem in Koroškem morajo se vsikdar hvaležno spominjati našega Andreja, ki je izvedel preblago misel Slomškovo. Hvala, tisočerna hvala mu! Dokler bo Slovencev rod na svetu, dokler ne pojenja zadnji ud „družbe sv. Mohora“, ki sedaj šteje blizu 35000 članov, živelo bode ime Andrejevo! Einspielerjev trud, Einspielerjeva požrtovalnost postavila je družbo na tako trdne noge, da je ne bodo podrli, če Bog dá, tudi najhujši napor. Na veke naša zahvala Andreju!

Leta 1852 izdajati je začel mesečnik „Šolski prijatelj“, ki se je leta 1856 spremenil v „Slovenskega prijatelja“. V prvem listu vidimo Einspielerja prijatelja šole, napredka in izomike. Njegova načela so prava, pedagoška; on ima svoje velike zasluge za šolstvo. Kasneje izdaval je zapored list: „Stimmen aus Inneroesterreich“, „Draupost“ in „Kärntnerblatt“. Vsak teh listov bil je v duhu Einspielerjevem, v duhu pravega patrijota in zrelega državljana.

Z J. Božičem izdajal je mimo tega „Slovenca“, in da probudi narod svoj in pribori rojakom svojim

boljšo bodočnost in vzbudi narodno zavest, izdajati začne leta 1882 „Mir“. Obširneje mi ni mogoče tukaj o tem listu govoriti; reči pa smem, da se je Andreju za tak uspeh že v kratkih letih le čuditi.

Ti pa, ljubi narod slovenski, sezi zaupljivo po „Mir-u“, saj je poln lepih naukov, poln blagih svétov, poln ljubezni do Tebe in Tvojih otrok! „Podučevati svet za pravičnost“, to je namen „Mir-u“ in komu ne ugaja „pravičnost“? Berite „Mir“, dragi bratje, in ljubili bodete v duhu prave narodnosti svoj rod in jezik svoj, spoštovali pa bodete tudi druge v pravičnosti in poštenosti njihovi. Na delo torej! Omika premaga vse zapreke. Treba nam zavednosti in te zavednosti veselil se bo v prvi vrsti naš blagi oče Andrej.

Kdo ne pozna mimo tega Einspielerjevih samostojnih del: „Jedro krščanskega nauka“, „katekizem“ in drugih? Slovensko slovstvo spominja se hvaležno našega Andreja in kjer se bodo imenovala imena boljših naših mož, tudi Tvoje, ljubi prijatelj, bode vmes!

Deloval pa ni naš Andrej samo s peresom, temuč tudi branil pravice naše kakor vstrajen in delaven mož v deželnem zboru koroškem. Z malim odmorom dela na tem polji že od leta 1863. Neumorna je tù delavnost njegova po besedi Simon Gregorčičevi:

„Dolžan ni samo, kar velewa mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan!“

Mnogobrojni so lepi nasveti, katere je stavil naš Andrej v visokem zboru, mnogobrojni so temeljiti govori, ktere je govoril v tem deželnem zastopstvu — in iz vsega veje ljubezen do Koroške, ljubezen do naroda, iskrena želja po duševnem in materijalnem blagostanji staroslavnega Korotana. Pot pa mu ni bila roznata, življenje parlamentarno bilo mu je boj, hud boj in vaje naš Andrej slišati vse drugačne klice, nego jih sliši danes. Vse to pa ga ne moti.

Bojeval se je naš Andrej na čelu male manjšinice z ogromno večino z onim taktom, znanjem in neutrudljivo energijo, ki je morala celo nasprotnikom imponirati. Vspeh ni bil vedno zaželen, a pomisliti moramo, da je pač govoril „Einspieler“. Gotovo je, da so ravno mali narodi, na ktere vplivajo od vseh strani drugi elementi, v največji nevarnosti, da poginejo. Da smo se tega, odkar dela naš Andrej, vsaj nekoliko obvarovali, to je tudi le glavna in prva zasluga našega slavljenca.

Bodimo mu torej hvaležni, kažimo hvaležnost po našem dejanji in ne samo po prazni besedi! Častimo. Ljubimo po vzgledu Andrejevem svoj materini jezik in sv. vero in ne sramujmo se svojih svetih svetinj!

Einspieler ne hujska, marveč nam le zaupljivo kliče: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Prva naša svetinja nam bódi sv. katoliška vera. Mi Slovenci smo in ostanemo verni katoliški kristijani. Vero, ktero smo podedovali od svojih starišev, ohraniti hočemo za-se in za svoje otroke. Človek brez vere

ni človek, ni vere vreden! Čislati hočemo to svetinjo vselej in povsod, kajti ona nam je prvo in najdražje blago.

Z vero pade narodnost, z vero pade Slovenstvo. Da ohranimo to svetinjo, treba je, da se oklenemo oznanjevalcev sv. vere, da spoštujemo naše duhovne učitelje, ki so od nekdaj mnogo dobrega in koristnega storili za narod. Kdo izmed omikanih Slovencev ne pozna velikih zaslug naših duhovnikov, kakor so škofje: Slomšek, Ravnikar, Wolf, kdo ne pozna slovečih pisateljev in pesnikov: Jarnika, Majarja, Trstenjaka, Vodnika, Metelka, Staniča, Jerana, Marna, Gregorčiča in drugih?

Ohraniti hočemo toraj sv. vero in jo tudi naši mladini vcepiti. Mi hočemo, da so naše šole na krščanski podlagi, da se odgojujejo dobri kristijani. Vera in narodnost pa ste si, kakor uči dragi naš Andrej, ljubi sestri; jedna brez druge biti ne more; kar život brez duše, to narod brez vere, nekaj časa životari, potem hira in izgine. Narodni naš duh obsega slovenski jezik in katoliško vero. Kar je posameznemu človeku življenje, to je narodu preluba materina beseda, materini jezik. Naš jezik pa je krasen, lepodoneč, blagoglasen, in prečudno bi bilo, da bi sami svoj jezik zaničevali, skrunili in se sramovali materine besede, presladke besede one naše dobrotnice, ki je mnogo za nas storila. Tega ne stori besni tiger, tega ne stori divjak afrikanski — in mi bi to storili?! Ne, nikdar! Ljubimo svoj jezik

in delajmo po vzgledu Andrejevem, da zadobi pravice, ki so mu po besedi svitlega cesarja, po naši državni ustanovi in po Bogu! Saj se tudi naš Andrej od nekdanj strogo drži besed:

„Tvrđ bodi, neizprôsen, moŹ jeklen,
Kedar braniti je časti in pravde
Narodu in jeziku svojemu!“

Marsikaka izguba in zasmeh niso pripognili moŹa, ki je čvrst in krepak, kakor mogočna Kočna nad rojstno mu vasjo, in mimo tega čil in bister, kakor krasna RoŹna dolina. Stojimo tudi mi junaško s svojim prepričanjem na braniku za jezik svoj in sveto vero in

„Vremena bodo Slovincem se zjasnila,
Jim milše zvezde kakor zdaj sijale!“

Tudi mi smo mnenja, da „človek toliko velja, kolikor jezikov zna“, ali v prvi vrsti stoji naj vedno le materini jezik, za nas slovenski jezik! Sosedje naši, mirni Nemci, so z nami v vsakdanji zvezi in gotovo nam je trdna želja, da se naša mladina priuči nemškemu jeziku; a da bi lastno besedo zanemarjali, to nam „nikakor v glavo iti neče“.

Slovenski kmetje, prevdarite te besede, ktere Vam polagam na srce v duhu in smislu našega Andreja! Oklenimo se sv. vere, oklenimo se svojega premilega jezika!

„Vse za dom“ je drugi klic Andrejev. Da, za dom, za krasni dom bíje nam srce, saj:

„Mogočno se dvigajo naše goré,
Ozirajo se na cvetoče poljé,

Pošiljajo tako mu bistrim vodá;
 Navzdol se podvizajo hčere gorá,
 Pozdravljajo rod, ki se dviga na dan,
 I last imenuje goró ino plan!“

V domu narod bodi srečen! Da pa doseže srečo, treba mu duševnega in gmotnega blagostanja. Za vse to je vrlo delal naš slavljenec, ki je za nas na Koroškem to, kar je bil oče Bleiweis na Kranjskem.

Domoljubje pa ne obstoji v sami lepi besedi, marveč tudi v delu. Delajmo po vzgledu svojih buditeljev za ljudsko blagostanje, ki veli med drugim: „pusti vsakemu svoje“ in „ljubi bližnjega kakor samega sebe v imenu Gospodovem“. Mi hočemo srečno domovino, mirno domovino. Mirú pa nikakor ne kalimo, če zahtevamo za nas iste pravice, kakor jih poseda naš nemški sosed. „Sovraštva v srci našem ni“, saj vemo, da vera nas uči, da „narod je narodu lik kakor brat je bratu“, saj smo, kakor neumrli pesnik poje v „Krstu pri Savici“:

„Saj smo očeta jednega sinovi,
 Ljudje vsi bratje, bratje vsi narodi.“

Dalje nam kliče Andrej: „Vse za cesarja!“ Od nekdanj zvesti smo Avstrijci, saj že pesnik naš poje: „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane“. Naši slovenski sinovi so na mnogih bojiščih kri prelivali za Avstrijo, za habsburško slavno hišo in za cesarja. Mi smo dobri Avstrijci in hočemo mogočno Avstrijo. V občem napreduje Slovenec, kar se goditi more le v dobro vrednej državi, kateri je skrben oče ljubljeni vladar,

ki čuva nad nami z geslom: „viribus unitis“, z združenimi močmi. Trdni in nepremagljivi smo v zvestobi do svoje habsburške hiše. Dokazali smo to že večkrat s srcem, djanjem in delom. Tudi danes podajamo na sicer revni a vendar odkritosrčnosti polni blazini zagotovilo iskrene vdanosti in nepremagljive zvestobe preljubljenemu vladarju Franc Josipu I. Bog živi ga mnogaja leta!

To so torej, preljubi Slovenci, nauki, ktere nam podaja naš oče Andrej, ki vedno kliče: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Slovenski narod že dolgo spoznava z največo hvaležnostjo brezštevilne velike zasluge Einspielerjeve, večje kakor jih ima kdor si bodi za Slovence. Nobeno ime ni tako globoko seglo v narod slovenski na Koroškem, kakor ime vrednika „Miru“. Že davno volile so Einspielerja mnoge domače družbe, kmetske občine za častnega uda, občana. On je podpredsednik „Katoliškega društva“, odbornik, denarničar in podpredsednik „družbe sv. Mohora“, odbornik „Slovenske Matice“. Akademikna mladina podala mu je častno diplomo, jednako društvo „Slovenski Jez“ v Brdih in drugod. On je prvi častni član „družbe sv. Cirila in Metoda“, ustanovitelj in odbornik „Vincencijske družbe“, ustanovitelj in dobrotnik društva „katoliških rokodelskih pomočnikov“ v Celovci itd. Knezo-škof imenovali so ga škofovskim svetovalcem in sam oče papež so te dni izvolili ga častnim komornikom, naslovom „monsignor“.

Srečen med svojim sorodom, ljubljen od revnega ali hvaležnega mu naroda, visoko čislan od vsega zavednega, avstrijskega slovanstva, pričakal je blagi naš Andrej prekrasni današnji dan, ki kaže njemu in nam :

„Dolgo življenje,
Dolgo trpljenje,
Malo mirú,
Mnogo sadú“.

Bog nebeški daj, da bi mu bila :

„Zarja večerna
Slava neizmerna!“

Narod pa se ne bode izneveril sam sebi, ne udaril se s slepoto in temo sedaj, ko mu svita zarja boljše bodočnosti. Naj bi stal zvest očetovskim naukom svojega probuditelja, učitelja, voditelja; naj bi delal složno in neutrudljivo! Da bo temu z božjo pomočjo takó, priča ravno današnja slavnost. Njemu pa, ki mu velja naša svečanost, dal bode slovanski kulturni zgodovinar častno mesto v zgodovini slovenskega razvitja.

Ljubi Andrej, Ti prvoboritelj z jeklenim značajem, zreti smeš s ponosom in največo zadovoljnostjo na svojo slavno prošlost! Ti si duša veselejše preroditve! Po pravici Te imenujemo svojega „očeta“! Po pravici Te ljubimo in spoštujemo! Sprejmi hvaležnost našo! Redko kdo dočaka čvrst na duhu in telesu število Tvojih let, a koliko jih je še-le, ki s tako zadovoljnostjo kakor Ti morejo ozirati se na dolgo trnjevo pot za seboj! Slovenec Tvoje zasluge

dobro pozná, ceni in slavi, blagoslavljal bode Tvoje delo pozni vnuk!

Monsignor Einspieler, ponos in dika mile nam domovine, vodnik koroških Slovencev, sprejmi navdušeno naše čestitanje: Bog Te ohrani še mnoga leta slovenskemu narodu na srečo, čast in slavo! Bog poživi našega Andreja! Živio!

Tako je govoril slavnostni govornik g. Julij pl. Kleinmayr, govoril krepkim glasom, gladko in lepodoneče; kdor je govor njegov čul ali bral, spozna, da je govoril slovenskemu narodu prav iz srca. Radostni zato čestitamo Slovincem na Koroškem, da imajo v svoji sredi takega spretnega govornika, moža, ki se z mladeniškim ognjem in možato razsodnostjo oklepa gesla Einspielerjevega „vse za vero, dom, cesarja“, ktero nam je tako jasno in vneto razlagal v svojem govoru. Koroški Slovenci, kedar pride čas, da vam bo treba voliti poslance za državni zbor, ne pozabite posestnika na Brncih, ki vam je v Svečah tako temeljito in navdušeno govoril, on se bo gotovo z vso odločnostjo potezal za vaše pravice.

Obžalovali smo med govorom samo to, da je dež lil neprenehoma in motil govornika in poslušalce.

Po končani cerkveni slovesnosti in po slavnostnem govoru se napotijo gostje k „Žavniku“, kjer je bil pod zidanim in za to priliko lepo ozaljšanim kozolcem pripravljen prostor za kosilo. Na gorenjem koncu je bil oder, kjer je pred obedom sprejemal

gospod zlatomašnik deputacije, poslance društev slovenskih in posameznih pokrajin.

Zlatomašnik sprejme deputacije.

Pred vsemi pozdravi zlatomašnika v imenu Hrvatov sploh in posebej v imenu sv. Jeronimskega društva, ki je podobno naši „Mohorjevi družbi“, prof. Rubetič, pojasnuje, da se danes s slovenskim narodom, ki se raduje zlate maše enega svojih najboljših sinov, veseli tudi bratovski narod hrvatski, ter želi zlatomašniku zdravja še mnogo let.

Zlatomašnik: Veseli me, da me ob moji zlati maši prvi pozdravlja zastopnik hrvatskega naroda, s katerim smo mi Slovenci v tako tesni zvezi po kraji in jeziku. Vesel sem, ko vidim pred seboj zastopnika sv. Jeronimskega društva, ki oskrbuje priprosto ljudstvo z poštenim berilom. Bog daj takemu delovanju svoj blagoslov!

Prof. dr. Staré iz Zagreba čestita v imenu „Matice Hrvatske“.

Zlatomašnik: Misel za „Matico“ je meni rojila že davno po glavi; misel moja je bila ustanoviti jugoslovansko „Matico“ v Zagrebu ali pa v Novem Sadu; prišlo je sicer drugače, a nič ne dé; „Matica Hrvatska“ vrlo napreduje, in da je temu napredku vedno zvesta, to je moja želja.

Dr. Bleiweis čestita v imenu Čitalnice Ljubljanske. — Kakor deblo, tak sad, pravi zlatomašnik govorniku in se prav posebno zahvali Čitalnici, da

je poslala v Sveče tako vrle pevce, ki povišujejo vso svečanost s krasnim petjem.

A. Kržič čestita v imenu „Matice Slovenske“ in nje predsednika g. prof. Marna.

Zlatomašnik izrazi svoje veselje, da „Matica“ vrlo hiti za svojo sestro onstran Kolpe, in da se to tudi nadalje godi, pošilja njenemu predsedniku prijateljski pozdrav.

Prof. Raič čestita v imenu pisateljskega društva v Ljubljani.

Jubilanta veseli, da se zbirajo pisatelji slovenski v družbe, ker v družbah je moč; v društvu se z občevanjem tudi pisatelju širi duševno obzorje na korist slovenski knjigi.

Notar Vršec pozdravlja v imenu štajarskih Slovencev.

Vi imate z nami, veli mu Einspieler, istega sovražnika, toda, blagor Vam, Vas Štajarcev je veliko, a nas Korošcev slovenskih malo, toda današnji dan priča, da tudi mi nismo še izgubljeni. Bratovska lju-bezen objemaj nas s Štajarci, namen nam je vsem enak! —

Prof. Pančur čestita v imenu Koparske čitalnice in deželnih zastopnikov, g. Spinčiča in drugov v Istri. — „Tužna Istra“, vsklikne Andreja, ne, ni tužna, vaš narod je zaveden. Gospôda, istrski Čiči, ubogi ljudje, ki hodijo okrog pri nas s klicem: „kupite jesiha!“, ti ubogi ljudje so pri volitvah tri, štiri dni čakali, da so vkljub pritisku laškemu svojim domačim zastopnikom odprli vrata v deželni zbor.

Dokler ima Istra tako zavedne Slovane med priprostimi kmeti, Istra še ni zgubljena.

Prof. T. Zupan čestita v imenu Ciril-Methodove družbe edinemu častnemu članu-jubilantu. Zlatomašnik se zahvali za čast, blagoslavlja prepotrebno in silno važno to družbo; on želi, da kar je „Moh. družba“ za prosto ljudstvo, to bodi Ciril-Methodova družba za šolo. Mi na Koroškem smo zaostali, imamo še-le dve podružnici, toda pohiteli bomo, povod in vspodbuja nam je današnja slovesnost.

V imenu Tržaškega škofa čestita monsignor Debeljak. — Zlatomašnika veseli, da se tako imenitni gospodje njega spominjajo, to ga toliko bolj potrjuje, da se je boril za pravično stvar in da se ni boril zastonj.

Župnik Logar, sošolec zlatomašnikov, čestita v imenu Goriških duhovnov prijatelju: Ko sem šel od doma in povedal o tvoji zlati maši, naročila mi je majhna šolarica, da naj v njenem imenu pozdravim Einspielerja. Iz ust malih sprejmi torej prijateljsko častitko.

J. Rakeš, vseučiliščnik in zastopnik „Triglava“, v navdušenih besedah pozdravlja in poslavlja zlatomašnika ter mu obeta, da hoče slovanska mladina njega posnemati v boji za narodne pravice.

Vesel sem, pravi Andrej, da na večer svojega življenja vidim pred saboj navdušeno mladino, gospode visokošolce. Dragi moji, mi stari gremo v zemljo, Vi pa vstajate, Vi pa greste na dan, oj rasite in množite se in napolnite slovensko zemljo in bodite

zvesti sinovi svoji domovini! Vesel sem posebno Vas koroških visokošolcev; Vi ste mi priča, da moje delo ni zastonj, da ga je Bog blagoslavljal. Mladina: Vse za vero in domovino! — Lep je bil ta prizor: Sivo-las starček obdan od cvetoče mladine; leta so mu pobelila glavo, skrbi so mu preorale čelo — a ogenj, mladeniška navdušenost mu je ostala in v tem nagovoru se je zaiskrila v krasni luči, ko je ves pomlajen govoril s svojo mladino o večno-mladih, neminljivih idejah. Duhoven-zlatomašnik blagoslavljal je gospode vseučiliščnike, daj Bog, da jih spremlja ta blagoslov tudi v njih delovanji, da se združeni z duhovni boré za svete narodne svetinje!

Zastopniki občin Št. Jakob v Rožni dolini, Tolsti vrh, Jezero (dež. posl. Muri), Bela pri Železni Kapli, pozneje tudi Žabnice izročajo jubилantu diplome, s katerimi so si ga izvolile častnega občana v priznanje njegovih zaslug za koroške Slovence in posebej za njegovo skrb, katero je kazal v vsem svojem delovanji za kmetiški stan.

Krasno, umetno izdelano adresó mu je izročilo „katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ v Celovci, svojemu ustanovitelju in sedanjemu podpredsedniku, — blagemu človekoljubu! Še mnogo, mnogo drugih čestitanj je bilo; te pa se mi je zdelo vredno objaviti, da narod slovenski spozná, kako bister in duhovit je še njegov veljak v pozni starosti; vsakdo je moral občudovati zlatomašnika. Truden in prevzet vseh slovesnosti, vendar tako točno in ročno odgovarja vsakemu čestitanju;

za vsacega je imel primerno, prijazno in navdušujočo besedo; radodarna roka njegova pa je delila v tem fotografije prijateljem, sobojevnikom v spomin na zlato mašo. Ponosno, brez strahu in zavestno zré Andreja na tej podobi, kakor bi govoril Slovincem: Ne vdajmo se, za pravico se borimo in zmaga je pravici gotova!

Banket.

V imenu slavnostnega odbora pozdravlja njegov predsednik dr. Valentin Nemec, a vrl Slovenec, pričujoče goste od blizo in daleč ter nadaljuje po priliki: Danes na praznik sv. Joahima praznuje svoj god ljubljeni vladar katoliške cerkve, sv. Oče Leon XIII. Njemu, poglavarju katoliške cerkve, posebnemu zaščitniku Slovanov, naklonjenemu prijatelju našega slavljenca, ki si ga je izvolil za častnega komornika, Leonu XIII. veljaj prva zdravica naša! „Živel!“ — Po slavnoznanem, širnem avstrijskem cesarstvu praznujemo danes po deželi rojstni dan presvetlega cesarja našega. Vladarju našemu je geslo: „Mir hočem imeti med svojimi narodi“; on z enako očetovsko ljubeznijo objema vse svoje državljanke, zato njemu v imenu vseh pričujočih, v imenu vsega cesarju vedno zvestega naroda slovenskega nazdravim z drugo napitnico: „Bog živi cesarja Franca Josipa! Živel!“

Tretja beseda moja pa veljaj našemu prevzvišenemu knezu in škofu Josipu, ki je v svoji lju-

beznjivi naklonjenosti preskrbel zlatomašniku častno papeževo odliko in ga počastil s prijaznim priznalnim in zahvalnim pismom. „Bog živi našega mil. knezoškofa!“ — Vse tri napitnice so pričujoči navdušeno pozdravili, in po zdravici na cesarja je zasvirala godba cesarsko pesem, ktero je stojé poslušalo občinstvo.

Po kratkem prestanku nazdravi prvosednik slavljenca zlatomašniku, proslavlja njegove zasluge, ki si jih je pridobil na raznovrstnih poljih svojega plodovitega delovanja.

Nazadnje napije slavnostnima govornikoma čast. o. Otonu Einspielerju in Jul. pl. Kleinmayrju in vsem navzočim, ki so s svojo pričujočnostjo povečali slovesnost.

Sledili so potem še raznovrstni govori, kakor je to običajno pri takih prilikah; omenim le dveh, ki sta zanimiva posebno koroškim Slovencem.

G. zlatomašnik je zdravici kmeta Wuti-ja odgovoril blizo tako-le: „Veseli me, da se je danes v naši sredi zbralo toliko koroških kmetov, ker to mi je priča, da spoznajo koroški kmetje, da sem se jaz posebno za kmeta prizadeval v koroškem deželnem zboru in po svojih listih. Kolikrat so mi očitali nasprotniki: Kaj se bo duhoven vtikal v kmetiške zadeve; duhovnu to nič mar; zdaj vidim, da koroški kmetje sodite drugače, da veste, kje si poiskati svojih pravih prijateljev. Znano Vam je, da so nemški liberalci vse moje predloge, da naj se zboljša kmetom

njih stanje, vrgli v koš in se niso kar nič zanje menili. Sedaj pa so ustanovili sami med seboj nek „Bauernbund“ in glej čudo: Ravno tiste predloge, ktere sem jaz stavil že pred 10 leti, sedaj sami stavijo; glejte tako se suče svet. No, pa jaz nič nimam proti temu; jaz bom podpiral vsak predlog za zboljšanje kmetiških razmer, če pride tudi od nemške strani, samo da kmetu pomagamo na noge.“ — In približali so se po teh besedah častiti koroški možje ter prosili, naj tudi še zanaprej dela zanje, do njega da imajo popolno zaupanje, pri njem bodo v potrebi in stiski iskali svêta in pomoči.

Drugi govor, vreden da se omeni, zadeva Ciril-Metodovo družbo posebno na Koroškem. G. Jul. pl. Kleinmayr namreč živo obžaluje, da se je do sedaj na Koroškem še tako malo ustanovilo podružnic Ciril-Metodovih. Vse naše današnje besede, rekel je, so zastonj, ako zraven dveh že obstoječih podružnic v Celovci in Beljaku ne ustanovimo še vsaj štirih po raznih slovenskih pokrajinah; pozival je posebno duhovne koroške, naj oni stopijo na čelo temu gibanju, da se potom šole reši slovensko ljudstvo na Koroškem narodne smrti. — Nekteri rodoljubi koroški so obljubili, da bodo skušali po svojih okrajih ustanoviti Ciril-Metodove podružnice. Torej, Korošci, na delo, kar ste rekli, to naj se zgodi, drugi Slovenci vas ne bodo zapustili pri tem prizadevanji.

Omeniti mi je še treh pesmi, ki so se govorile pri banketu; krasnega prologa Gregorčičevega, ki je na prvi strani natisnen, ktereга je razumljivo,

navdušeno in s pravim čutom govorila gospodičina Josipina Vernikova.

Ker mi je znano, da koroški Slovenci ljubijo pesmi, zato naj bo zraven za to priliko prirejene pesmi: „Prisega Rožanke“ ponatisnena tudi Virkova pesem: „Slava Slovincem“.

Pesem: „Prisega Rožanke“, besede pl. Kleinmayrja, je deklamovala domača deklica Lenka Pakova; pesem slôve:

Prisega Rožanke.

V deželi Gorotana,
Kranjca ino Štajerca,
Med Goričani in Primorci,
Sem Slovenka jaz doma.

Tam, kjer teče bistra Drava,
Kjer v dolini vije se,
Tam, kjer vlada misel prava,
Slavske deklice živé.

Zvesto ljubim domovino,
V kateri sem rodila se,
Kraja drazega ne zabim,
Kjer mi zibka tekla je.

Kjer igrala sem se z brati,
Po ledini travnika,
Kjer v nedolžnem sem veselji,
Mlade cvetke trgala.

Kak prijazno, kak prelepo,
Se mi vse domače zdi,
Kak prijetno, kak' veselo,
Je v domači zemljici.

Saj le v družbi domačinov
Je prijateljstvo doma,
In v slovensko srce moje,
Samo glas domači zna.

Torej le za reč domačo,
Za slovensko reč živim,
Tuje robe, tuje šege,
Si nikoli ne želim.

Jaz le prava sem Slovenka,
Ki mi tujstvo tuje je,
V tugi in veselji pojem,
Krasne pesmi narodne.

Jaz živela bom po šegi,
Ki Slovincem lastna je,
Bom prijazna, gostoljubna,
Zvesto imela bom srce.

Domovino bom ljubila,
Drag mi bode Slave dom,
Pozabiti ga ne morem,
Pozabila ga ne bom.

Torej bratje, duše mile!
 S slovom, djanjem vsi za dom!
 Kličejo nas slavne Vile
 V kolo k bratom Slavjanom!

Drugo pesem „Slava Slovencem“ je ljubko in gladko deklamovala sedemletna hčerka vrlega gosp. Vekoslava Legata, poslovodje pri Mohorjevi tiskarni. — Pesem se glasi:

Slava Slovencem.

Naj viharja moč razsaja,
 Hraste cepi, skale taja,
 Pahe zemlje naj zdrobi;
 Vendar kakor siva skala
 Sred viharjev trdna skala,
 Večna bo Slovencev čast!

Naj mrtvaški strup jezika
 Nas srdito v sree pika,
 Naj le slabo govori;
 Vzeti nam ne more slave,
 Ne vtajiti bistre glave;
 Večna bo Slovencev čast!

Naj se svet ves zoperstavi,
 Narodu pravice davi,
 In vkovati ga želi;
 Slave zora bo svetila,
 Zob verige razdrobila,
 Večna bo Slovencev čast!

Kader bliska meč morije,
 V boju kri junaška lije,
 Kakor hrast Sloven stoji;
 Za domovje se daruje,
 Vso nevarnost zaničuje,
 Večna bo Slovencev čast!

Zato mi Slovenje sini,
 Zvesti svoji domovini
 Eno srce bodimo!
 Če nam je ljubezen mati,
 Ino sloga nas pobrati,
 Večna bo Slovencev čast!

Zdravica slovanski vzajemnosti, ki je sledila tej pesmi, je potrdila njene besede. — Nato naznani gosp. Vekoslav Legat gostom, da je gosp. zlato-

mašniku došlo sila veliko čestitanj po telegrafu in pošti; telegramov in pisem je blizo 300 in sicer iz vseh pokrajin slovenskih, s Hrvatskega, iz Čehov, iz nemške Koroške in Štajarske, z Dunaja itd. — Vse to spričuje, da se je ta dan s zlatomašnikom radoval ves slovenski svet s svojimi brati in tudi pravičnimi Nemci.

Za sklep je sledila prosta zabava, raznovrstne napitnice vzbujajoče posebno koroške Slovence na delo. — Proti večeru so se zopet pomikali številni vozovi iz Sveč na vse strani, posebno mnogo proti Celovcu, le zlatomašnik je ostal s svojimi sorodniki v Svečah ter se ž njimi na tihem radoval svojega zlatega dné.

Tako se je prelepa slovesnost vsestransko izvršila v najlepšem redu v veliko radost gospodu zlatomašniku, na čast slavnostnemu odboru in na slavo slovenskemu narodu.

Škofje čestitajo pismeno zlatomašniku.

Vesel je bil zlate maše dan v Svečah za vse pričujoče, a ne samo zanje; kajti ž njimi so se isti dan radovali tudi drugi rojaki; ne-le priprosti kmetje, ki z veseljem in pridom prebirajo njegov „Mir“; tudi gospôda, tudi najviša gospôda se je ta dan radovala s zlatomašnikom — tudi škofje so čestitali zlatomašniku pismeno. Da Slovenci vemo, kako tudi škofje časté gosp. Einspielerja, sledé tukaj tri

pisma domačega krškega knezo-škofa, Ljubljanskega in škofa iz Djakova.

Prevzvišeni knezo-škof krški dr. J. K a h n piše gospodu zlatomašniku:

Monsignor!

Visokorodni gospod zlatomašnik!

Ljubi gospod profesor!

21. avgusta t. l. obhajate, monsignor! petdesetletni jubilej svojega mašništva, to je milost Gospoda, ki ne doide veliko duhovnikom. Vi gledate nazaj na 50 let, v katerih ste kot duhovnik delali trudapolno, mnogostransko in z obilnim blagoslovom.

Z Vami pogledujem tudi jaz nazaj in preiskujem minulih 50 let Vašega duhovniškega delovanja. Na vseh mestih, kamor Vas je poklicala božja previdnost, ali Vaš viši pastir, ali zaupanje ljudstva, povsod ste kot za dušni blagor vnet duhovnik in zvest domoljub čutili, delali in se obnašali.

Velik del Vašega duhovniškega življenja in delovanja je pretekel v tem, da ste poučevali in odgojevali učečo se mladino. Zares! Blagosrčna voščila onih, katerim ste besedo večne resnice oznanovali, kruh večnega življenja lomili, spremljajo svojega dušnega pastirja, svojega učitelja k sv. daritvi, katero boste v zahvalo za toliko prejetih dobrot in milosti Bogu Gospodu darovali na dan svoje zlate maše.

Pa vendar Vi ste spoznali potrebe sedanjih časov in ste, kar ni bilo prav za prav Vaša dolžnost,

tudi kot nevtrudljiv pisatelj in dolgoleten vrednik mnogovrstno in obširno delali in se péhali.

Ta Vaša delavnost je več ko polstoletja pred vsem stala v službi sv. cerkve in avstrijskega cesarstva, potem tudi v službi ožje domovine. *Čast božja in sv. cerkve, zveličanje neumrljivih duš, sreča Avstrije in naše staroslavne cesarske hiše, blagostanje koroške dežele, razcvetanje slovenskega naroda, ki Vas šteje med svoje najodličnejše in najžlahtnejše zagovornike in rojake*, — to so bili nameni in smotri, za ktere ste Vi delali celih petdeset let!

Za te zveste in visoke namene ste Vi, Monsignor! darovali svoje dušne in telesne moči, za njé ste se Vi trudili celo polstoletje, in marsiktero sitnobo in grenkost pretrpeli.

Vi ste apostoljskemu škofu Martinu Slomšku pomagali ustanoviti družbo sv. Mohorja, ktera ne samo le v ožjej domovini Koroškej, ampak tudi po Štajarskem, Kranjskem in Primorskem tako blagovitno in krepko dela za sv. cerkev in avstrijsko cesarstvo.

To vse sem v duhu gledal in preiskal. Zatorej storim le-to, kamor me moje srce vleče, ako Vam jaz — Vaš sedanji viši pastir, za vse to izrekam svojo najodkritosrčnejšo zahvalo!

Zraven tega me posebno veseli, da Vam, Monsignor! morem izročiti dobrozasluženo pripoznanje sv. Očeta papeža in pristavljam posebni blagoslov: Bog vsega usmiljenja in plačevalec vsega dobrega

naj Vas obvaruje, blagoslavlja in ohrani v Vašej blagovitej delavnosti!

Celovec, na dan Gospodove spremembe na gori,
6. avgusta 1887.

*Jožef s. r.,
knezo-škof Krški.*

Iz bele Ljubljane, prvostolnice slovenske, piše mil. knezo-škof dr. J. Missia sledeče:

Vel. č. gospod Monsignor!

Dasi nimam sreče in časti Vas, prečastiti gospod, poznati osebno, vendar me žene, da Vam za Vašo zlato mašo izrazim svoja najodkritosrčnejša voščila, da se v duhu pridružim Vaši zahvalni daritvi, katero bode te ta slovesni dan darovali Bogu, svojemu Gospodu.

Da, Bogu hvala za vse milosti, ki jih je rosil na Vas, za vse dobrote, katere je delil drugim po Vaših rokah, za vse dobro, kar ste Vi storili z njegovo pomočjo v blagor posameznih, v blagor celih društev in, če se ozrem na Mohorjevo družbo, smem reči, kar ste Vi storili v blagor in srečo celega naroda!

Dodeli Vam milostni Bog, da delujete še mnogo let z neoslavljenimi močmi v čast božjo in si še novih zaslug pridobivate za večnost.

Želeč Vam blagoslova božjega prav posebno za slavnostno zlato mašo, sem z vsem spoštovanjem Vašemu blagorodju vdani

*Jakob s. r.
knezo-škof.*

V Ljubljani, 16. avgusta 1887.

Iz posestrime Hrvatske, iz daljnega Djakova piše slavnoznani jugoslovanski biskup in rodoljub Josip Juraj Strossmayr:

Prečastni moj gospod profesor in
veleecenjeni brat v Jezusu!

Približuje se čas, ko bode te Vi, častni moj prijatelj in brat, pevali svojo zlato mašo. Pri tej priliki približalo se Vam bo brez dvoma obilo znancev in prijateljev od vseh strani, da Vam čestitajo na tej redki svečanosti, ki je posebni dar božji, da poslavé Vaše preteklo, velezaslužno in dično življenje, da Vam za prihodnje zaželé še mnogo in mnogo zdravih, blagoslovljenih, za cerkev in narod naš plodovitih let!

Dovolite, častni moj prijatelj in brat! da se tudi jaz pri tej svečani priložnosti iz vse duše in iz vsega srca pridružim lepi vrsti Vaših prijateljev in čestilcev, da Vam želim še dolgo življenje in blagoslov božji.

Jaz že od nekdaj s posebnim zanimanjem in s posebno zadovoljnostjo opazujem borbo, delovanje in trpljenje onega dela častnega naroda našega, ki se ponaša s slovenskim imenom; jaz hvala Bogu, opazujem: da so vsi naši slovenski prvaki in vodje ljudje do duše skromni in zmerni; ob enem pa vedno čisti in nedotakljivi, vedno do konca svojega delovanja nepremakljivi, kar tudi popolno pristoja možem, ktere je Bog po posebni milosti postavil na svečnik, celemu narodu za svetilo, da mu s svojim čvrstim značajem in svojim vzgledom ostanejo ogle-

dalo in vzor ne samo v svojem življenji, nego tudi po svoji smrti. — Tak je bil, da ne omenim še živečih in koristno delujočih slovenskih naših môž, tak je bil Toman naš, tak je bil slavní neumrli naš Bleiweis, ki je nekako patrijarh, očak svojega naroda, ker se je ž njim nekako rodila narodna misel, narodni prepород in viša prosveta, ž njim se je po njegovi modrosti, čvrstosti, prostodušnosti in dobroti razvijala in utrjevala. Blagor zemlji, v kateri tak môž počiva!

Častni moj prijatelj in brat! Oprosti naj mi Vaša prirojena skromnost in čednost, toda jaz ne smem zatajiti svojega trdnega prepričanja, da Vam o tej slovesni priliki rečem: Vi spadate v vrsto teh plemenitih naših môž; Vaše slavno polstoletno delovanje s svojim tihim in mirnim značajem je podobno poletnemu mirno-rahlemu dežju, ki napaja žejno in posušeno zemljo in rosi nanjo rodovitnost in blagoslov. Vaše delovanje je podobno ljubkemu in tiho žuborečemu potoku, ki povsod, koderkoli teče, širi blagoslov božji: bujni rod in plod. Vi ste živeli in živite slavno, a vsled Svojega čistega, skromnega, ljubeznjivega in postavnega značaja živeli bode te tudi po svoji smrti v narodu našem na vekov veke! Naj Vas sveta in skrivnostna daritev, ktero bode te o priliki svoje zlate maše darovali Očetu nebeškemu kakor do sedaj tako tudi zanaprej skupno z narodom našim čuva, hrabri, vzvišuje in posvečuje!

V narodih slavjanskih so večidel duhovni posebni ljubitelji, branitelji in utrjevalci narodnih pravic,

svetinj in napredka. To je pa tudi čisto naravno, ker ima v tem oziru vsakemu svečeniku blesteti pred očmi vzgled večnega Svečenika našega, ki umirajoč na lesu križa za ves svet, ravno tisti čas ni pozabil na lastni, če tudi neskončno nehvaležni narod svoj. Blesti naj duhovnu pred očmi krasni vzgled sv. Pavla, apostola narodov; njega so rojaki sovražili in pregnjali, a on vendar ljubi narod svoj z vsem žarom ognjevite duše svoje, on se ponaša ž njim in njegovimi prednostmi in naposled bi on rad, ko bi mu bilo mogoče, s svojim lastnim prokletstvom odkupil in rešil narod svoj od onega prokletstva, ktero si je nakopal na glavo z grdimi svojimi hudobijami.

Človeka-duhovna razen natornih vezi tudi nad-natorna vez, ki ga druží z vzvišenim poklicem, druží ob enem tudi z narodom svojim; zato je duhovnu dolžnost, da ob enem s sv. vero brani in goji tudi druge pravice in prednosti svojega naroda, ktere pravice in prednosti naj sv. vera utrjuje, povzdiguje, posvečuje in neumrjočim namenom tega in onega sveta približuje. Sv. vera naj posveti duhovnu narodno delovanje! To dandanes mnogim ni po godu; toda varajo se, ker hočejo, da bodi domorodni duhoven samo vzoren in nespotakljiv duhoven; tedaj namreč, pravijo, ob enem oplemenjuje, posvečuje vse drugo delovanje svoje za pravo, svobodo in napredek svojega naroda. Nikdar ne bode svečenik, braneč narodne pravice, svetoval svojemu narodu, da krivico povrača s krivico, mar vedno in vedno mu bo za-trjeval v imenu svojega svetega poklica, da ne sme

nikdar in nikoli drugemu storiti, kar ne bi rad, da njemu drugi stori, z besedo: *pravi svečenik bo vedno tako branil in gojil narodne pravice, da nikdar in nikoli ne oslabi one svete, neumrljive jedinstvi, ki vré iz srca božjega in katero je poklonil človeškemu rodu Bog sam, da so namreč vsi razni narodi bratje, da postanejo v sveti edinstvi ena družina, v kateri udje drug drugemu storé vse ono, kar imajo radi, da jim storé tudi drugi.*

In zopet, častni moj prijatelj in brat, ne maram žaliti Vaše skromnosti, a vendar moram reči: *Vi spadate v vrsto takih častitih, domorodnih duhovnov, ker ste postali med nami vzor pravega svečenika in domoljuba; s takim se vsakdo raduje ob slavnostnih dnevih, med katerimi je najslavnejši „zlata maša“, in zato rad vsakdo Vašo svečanost svojo svečanost imenuje, Vaše veselje, tolažbo in slavo za svoje veselje, tolažbo in slavo ima. Drago mi je zato, da je Vaše prelepe zasluge priznala vrhovna cerkvena oblast, bodi ji hvala za to!*

Mi, Slavjani na jugu, smo do sedaj, hvala Bogu, v okviru, v katerem živimo, hrabro in slavno izvrševali občni naš namen in tudi posebni, ki nam je označen z zemljepisnim našim položajem.

Za to se bomo trudili tudi v prihodnje vkljub vsem težavam, na ktere zadenemo; za to nado pa se imamo za Bogom zahvaliti onim vrlim vodnikom in borilcem, ki stojé narodu na čelu kakor Vi, slavni mož, prijatelj in brat moj!

Sprejmite, prosim Vas, te besede v imenu časti, katero Vam je dolžan vsakdo izmed nas, v imenu hvaležnosti, katero ste zaslužili. — Spomnite se pri svoji zlati maši tudi na me, ki bom, ako Bog dá, ob letu skromno in na tihem obhajal isto svečanost.

Sicer pa sem z bratsko ljubeznijo in posebnim spoštovanjem Vam vedno verni prijatelj

Josip Juraj Strossmayr,
biskup.

V Djakovu dne 13. avgusta 1887.

Tem trem škofovim pismom naj sledi lepa čestitka, katero je doposlal zlatomašniku stolni kapitol lavantinski. — Glasi se:

EXVLta feLIX In DoMIno oCCasIone IVbILeI!

Velečastiti zlatomešnik!

Lavantinski stolni kapitol si šteje v čast in veselje, Vam čestitati k doživljeni zlati meši.

Mešnik in rojak slovenski, ki od dnov šolanja svojega pa do sive starosti svoje, v dneh solčnih in mračnih, v dneh veselja in žalosti, v dneh priznanja in preganjanja, ne oziraje se ne na desno ne na levo vstrajno hodi po stezi dolžnosti, kakor mu jo kaže žarna zvezda ljubezni do cerkve katoliške, do domovine avstrijske, do naroda slovenskega, zasluži, da je god njegove zlate meše vesel praznik vseh Slovencev.

Blagi zlatomešnik! da niste zastonj v pótu obraza rezali prvih brazd v trdo celino gorotanske slovenske

zemlje, Vam pričajo tekoči dnevi: setev Vašega vzornega peresa gre v klasje, se rumení, dozarja.

Hvaležni rojaki se zbirajo od blizo in daleko, Vam pletejo vence, Vam trosijo rožice, Vam pojejo pesni in preslavljaajo dela Vaša!

Da; dela Vaša! Družba sv. Mohora in hram družbe rokodelskih pomočnikov bodeta nekdam najlepša spomenika na Vašem grobu, najsijajniši priči, da je bilo Vaše domo- in rodoljubje vsakčas čisto, kakor solnce, vsikdar le v službi vere in ljubezni krščanske.

Da nad Vašim domo- in rodoljubjem ni madeža, temu daje najlepše spričevanje cerkveno dostojanstvo papeževega komornika, do kterege so Vas povzdignili naš preljubljeni sveti Oče, Leon XIII. To priznanje Vam bodi zadoščenje za vse, kar ste kedaj britkega prestali.

Da ste še dolgo med nami! — Da Vam večerno solnce prijazno sije do skrajne meje človeškega življenja! — Da Vam angelji božji naproti pridejo z bogato krono večnega plačila.

V to ime Vam kličemo od štirskega pobrežja Drave, in jek gorotanskih planin naj glasno ponavlja:

Bog Vas živi na mnoga leta!

Lavantinski stolni kapitol.

V Mariboru dné 18. avgusta 1887.

Guido Matiašič, stolni prošt; Ig. Orožen, stolni dekan; Fran Kosar, kanonik sen.; Lavrencij Herg, kanonik; Fran Ogradi, kanonik; Dr. Ivan Križanić, kanonik.

Tudi mnogovrstna društva so čestitala gospodu zlatomašniku; vseh čestitk seveda ne moremo objaviti, ker bi se opis preveč raztegnil; pač pa se nam zdi potrebno, saj nekatere objaviti, ki posebno jasno kažejo, kako raznovrstno da je deloval naš monsignor v javnem življenji. — Kako sodijo o njem s Slovenci tudi Nemci, priča krasna адреса, katero je poslalo jubilanu katol. konstitucionalno društvo v Celovci. — Glasi se:

Vaše blagorodje!

Izmed mnogih prijateljev, ki Vam čestitajo ob slavnostnem dnevu Vaše zlate maše, tudi ne sme izostati katoliško-konstitucionalno društvo.

V imenu društvenikov dostojno in s spoštovanjem pozdravljamo Vas gorečega duhovnega pastirja in učitelja krščanskega nauka, ki ste veliko let vodili ljudi, posebno mladino, do prave sreče; učenci Vaši, med njimi tudi nekteri podpisani društveniki, hranijo Vas v najblažjem spominu.

Pozdravljamo Vas brata in podpornika ubogim, dobrotnika rokodelskim pomočnikom, katerim ste z mnogimi tudi osebnimi žrtvami v našem glavnem mestu zgradili lastni dom; pozdravljamo Vas prijatelja in reditelja mnogim dijakom; pozdravljamo Vas človekoljuba, na katerega vrata noben revež ni trkal zastonj. — Pozdravljamo Vas vedno zvestega, cesarju vdanega Avstrijanca, ki ste nesebično delovali za javni blagor z besedo in pismom. Bili ste mož, ki v javnem življenji kot poslanec delujoč, nikdar niste

iskali boljših služb, nikdar časti in bogastva, ki ste vedno brez strahu izraževali svoje prepričanje.

Bodite prepričani, prečastiti gospod zlatomašnik, da na tisoče hvaležnih src bije za Vas, ki hočejo zadostovati za krivice, s katerimi Vam hočejo na večer Vašega trudoljubnega življenja tudi to prezasluženo veselje ogreniti zlovoljni someščani.

Bog Vam bode plačnik za Vaše krepostno duhovsko življenje, pa tudi za stanovitnost, s katero ste vedno zagovarjali, kar ste po svoji vesti in vednosti spoznali, da je dobro in koristno za državo.

Za trdno se nadjamo, da Vas tudi zanaprej ne bo nič motilo in strašilo, mar da bote vse dni svojega življenja, in milostni Bog naj jih Vam nakloni še prav mnogo, delali in se bojevali „za Boga, cesarja in domovino!“

Ponavljaje svoja voščila se vklanja Vašemu blagorodju

odbor katol. konstitucionalnega društva.

Celovec 8. avgusta 1887.

Rudolf baron Mandorff, s. r., prvosednikov namestnik; Franc baron Reyr, s. r.; Andrej Alijancič, s. r.; Fried. Rupper, s. r.; Iv. Krainer, s. r.; Silv. Hutter, s. r.; Karl Mitschka, s. r.

Kako blagodejno je Einspielerjevo delovanje v socialnem življenju glavnega mesta Celovca, priča lepo ozaljšana adresa, katero so mu ob priliki zlate maše podali udje katoliškega društva rokodelskih mojstrov, ki slôve:

Zlatomašnik prečastiti!

Prelepa slovesnost zlate maše sili nas zastopnike katoliškega društva rokodelskih pomočnikov, da Vam izrazimo svojo vdanost in hvaležnost. Spomin brezštevilnih dobrih del Vašega duhovskega in človekoljubnega življenja bodi Vam krasen venec, ki Vam zaljšaj ob zlati maši Vašo prečastito glavo. V tem vencu pa je gotovo med najlepšimi cveticami spomin na Vašo neumorno sodelovanje pri društvu rokodelskih pomočnikov in rokodelskih mojstrov, posebno pa za dozidanje rokodelskega doma. „O Tebi bo govorilo kamenje“, tako vsklikne vsak, kdor vidi v Celoveci rokodelsko hišo. Veliko natančneje pa je to opisano v knjigi življenja.

Ni popolno res, da je „nehvaležnost plačilo svetá“; mnogo jih je, katerim je veselje veliko, da se pokažejo hvaležne. Tako je tudi z nami, ki smo težko pričakovali to slavnostno priliko, da Vam izrazimo veliko svojo hvaležnost v imenu mnogih rokodelskih pomočnikov, mojstrov in mnogo prijateljev poštenega rokodelstva. — Sprejmite to zahvalo kot naše skromno darilce; Bog bodi Vam plačnik za vse dobrote, ki ste jih skazali in jih še skazujete rokodelskemu stanu.

Priče teh Vaših dobrih del bodo vedno ostali Vam vdani in hvaležni

**udje katoliškega društva
rokodelskih pomočnikov
in mojstrov.**

Razen tega je gosp. zlatomašniku došlo veliko čestitanj iz Celovca in iz drugih krajev ožje domovine Koroške, posebno od dekanatov v imenu duhovništva in od občinskih predstojništev v imenu občin; tudi sicer se je priprosto koroško ljudstvo vdeleževalo pismenega čestitanja; da izmed mnogih omenimo le slovenskih prebivalcev Prevaljske okolice, ki pravijo med drugim v svojem pismu: „Prečastiti gospod! Slišali in brali smo, kako so Vas nesramni lažiliberálni listi napadali in grdili, srce nas je bolelo; zato mi, čeravno smo le priprosti prebivalci, izrekamo svoj stud in svojo nevoljo zoper tako obrekovanje in ravnanje! Kakor skala stojimo mi za Vami in za Vas in kdor Vas razžali, razžali tudi nas!“ Tako izražajo priprosti koroški kmetje vdanost in zaupanje svojemu vodji. Pa tudi iz drugih slovenskih pokrajin je prejel gosp. zlatomašnik obilo pismenih vošil od občin, čitalnic, bralnih društev, katol. političnih društev in od posameznih rodoljubov.

Ne moremo po imenih naštevati vseh teh društev in oseb; v imenu vseh naj govori pismo, ki ga piše starosta slovenskih pisateljev, prečast. gosp. Davorin Trstenjak, prijatelj zlatomašnikov, in pismo gosp. Iv. Resmana iz Tirol zarad zanimivega navedenega izreka Tomanovega.

G. župnik Dav. Trstenjak piše svojemu prijatelju zlatomašniku:

Moj dragi prijatelj Andreja!

Med borbami si dospel do svoje mešniške petdesetletnice in ker Boga in svoj narod ljubiš, boš

imel borbe do svoje smrti. Bog, za katerega čast si zmirom zvesto delal, dal Ti je moč, da si vsa preganjanja in natolcevanja srečno prenesel; on bode Te krepčal tudi na dalje in Tvojemu delovanju bo dal svoj blagoslov. Gotovo Te veseli, da najviši glavar sv. cerkve pripozna Tvoje zasluge, a večje veselje Ti najdeš v vesti svojej, ktera Te pohvali, da si za svoj ubogi narod daroval vse svoje moči. Ta narod, za katerega si trpel, vzbuja se in potomci bodo blagoslavliali Tvoj spomin. Ker zarad bolehnosti ne morem priti k Tvojej zlati maši, naj Ti pismo prinese pozdrav in čestitko.

Još mnogaja leta!

Tvoj stari zvesti prijatelj

Davorin Trstenjak.

Stari trg 16. avgusta 1887.

Gospod Ivan Resman piše iz Ale na Tirolskem odboru za Einspielerjevo slavnost to-le pismice:

Dr. Toman mi je l. 1863. v pričo kanonika Simandla priporočal to-le: „Dečko, kedar slišiš ime „Einspielerjevo“, odkrij se in prosi Boga, da bi ga ohranil dolgo let nam Slovincem...!“

Hvala Bogu, da je nam primeroma res dolgo ohranil koroškega očeta Einspielerja! Ali prosimo Ga, prosimo, da ga ohrani dolgo še vsem Slovincem, posebno pa še tlačenemu Gorotanu! Bog daj pozneje narodu njega vrednih, značajnih in požrtovalnih naslednikov!

Ti pa, ljudstvo slovensko — po nekdam najbolj slavnem delu naše domovine — po Gorotanu, zbudi

se, vstani, slušaj in delaj po zlatih naukih svojega največjega prijatelja, dobrotnika, svojega pravega očeta : bodi hvaležno svojemu Andreju s tem, da se čutiš vernega Slovence in tirjaš pravice sebi in slavnemu imenu svojih slovenskih očetov!

Hvala in slava velikemu Einspielerju!!

S tem naj sklenem poročilo o pismenih vošilih in čestitkah; le to še omenim, da je prejel gospod zlatomašnik prav posebno veliko pisem od koroških Nemcev; to povem, ker nam treba vedeti, da Einspielerja ljubijo vsi pravični in pametni ljudje, ne le Slovenci, mar tudi Nemci.

Pri banketu v Svečah so gostje izrekli željo, da naj se telegrami, ker jih je silno veliko, ne berejo na banketu, nego da naj se prilično objavijo v slovenskih listih. Da se torej izpolni ta želja častilcem zlatomašnikovim, sledé tù telegrami po krajih vrejeni.

Telegrami.

1. Ajdovščina: Gorotancem sošlim se v Svečah: Ves slavjanski svet se danes raduje z vami; naša ste radost; narod, ki slavi svoje zaslužence, ne propade, da ste jak steber Slavjanstvu, danes očito je to, to bodite na vek! — Slavljencu: Ohrani Vas Bog še mnoga leta čilega in zdravega domovini na blagor. Živeli! *Dugulin, Frfolja, Mesar, duhovni.*

2. Ajdovščina: V narodnem boji osivelemu voditelju koroških Slovencev kliče: Slava.

društvo „Edinost“.

3. Bistrica Slovenska: Slovensko-Bistriška dekanija iskreno častita mnsgr. zlatomašniku, pozdravlja goste: Živeli! *Hajšek.*

4. Bistrica Slovenska: Slava velečastitemu slavljenču, mnogozasluženemu rodoljubu!
Rodoljubi slovensko-bistriškega okraja.

5. Bistrica Slovenska: Slava vel. čast. zlatomašniku! Živeli koroški Slovenci!
V imenu Makolčanov: Župnik Lendovšek, župan Jerman.

6. Bled: Slava zlatomašniku Einspielerju!
Pogačnik, Škofic.

7. Boršt: Probuditelju in voditelju koroških Slovencev čestita k slavnosti zlate maše
Jan, dekan Dolinski.

8. Boršt: Bog živi mnogo let nenadomestljivega buditelja, voditelja in prvaka koroških Slovencev A. Einspielerja!
Pavli z drugovi.

9. Boršt: Prvaka koroških Slovencev Bog ohrani mnoga leta!
Dolinska čitalnica.

10. Bovec: Slava slavljenču! Bog ga živi in blagoslovi njegovo početje!
Bolska čitalnica.

11. Celje: Vzornemu duhovniku zlatomašniku, nevstrašljivemu borilcu za naše prirojene pravice, modremu voditelju svojih bratov kličemo navdušeni: Bog vas živi in ohrani še mnoga leta!

Žičkar, Irgl, Mikuš, Krušič.

12. Celje: Monsig. Einspielerju pristrčno čestita
župnik Voh.

13. Celje: Pridružimo se koroškim Slovencem, da čestitamo k slavnemu dnevu možu borečemu se od mladih let do sive starosti neupognenim pogumom za svete pravice tlačenegs slovenskega naroda na Koroškem. Slovenski narod v vseh pokrajinah izgovarja iskreno hvaležnostjo častno ime Andreja Einspielerja, želeč mu še mnogaja leta.

Čitalnica Celjska.

14. Črnomelj. Slovenija cela — danes vesela — pozdravlja Te za trud neizmerni — Narod verni — pozdravlja Te od Kulpe bregov — čuj glas sinov! Bog živi te!

Kupljen, J. Schweiger, A. Schweiger.

15. Djakovo. Veleštovanemu gospodinu Einspielerju čestitam iz svega srca i velim: Slava mu vječita i dug još život in plodovit rad!

Strossmayr, biskup.

16. Domžale. Slava slavnemu zlatomašniku! Slava koroškim Slovencem!

Verhovnik, župnik.

17. Dunaj: V imenu slovanskega pevskega društva izreka najpristrčnejo čestitko

Dr. Lenoch.

18. Dunaj: Nevstrašenemu prvoboritelju za narodne pravice na severu Slovenstva kliče: Slava!

Akademično društvo „Slovenija“.

19. Dunaj: V rožanskoj dolini, gdje je i koljevka mojih djedova stajala, slavite Vi, veliki rodoljube, Vaše i naše slavlje. Bog Vas živi još mnogo godinah zdrava na korist naroda slavjanskog!

Dr. Mil. Amruš, hrv. narodni zastupnik.

20. Dunajsko Novo mesto: Prečastnemu gospodu stricu najiskreneja voščila za zlato mašo.

Jos. Stangl.

21. Gorica: Svetli zvezdi, zlatomašniku Andr. Einspielerju, ki že pol stoletja kaže gorotanskim Slovincem pravo pot do omike in narodnih pravic, kličeta o svečani priliki njegovega petdesetletnega mašništva z navdušenim srcem: Živio! srečno vodeč svoj narod še mnogo let.

*Dr. A. Gregorčič, Dr. Al. Rojic,
deželna poslanca.*

22. Gorica. Voditelju koroških Slovencev, zlatomašniku Andr. Einspielerju, ki že petdeset let deluje neumorno za gmotno in dušno korist slovenskega naroda, pošilja o priliki slovesne petdesetletnice njegovega mašništva svoje prisrčne pozdrave in najiskrenejša voščila

Slovensko bralno in podporno društvo.

23. Gorica: Buditelju naroda, krepkemu borilecu za vero, dom, cesarja, monsignoru A. Einspielerju, ki svečano praznuje petdesetletnico svojega mašništva med splošnim veseljem slovenskega naroda, za čegar blaginjo in narodne pravice deluje in trpi kot ne-

vstrašen junak, kliče: Bog Vas živi, ohrani, krepčaj še mnogo let!

Narodno politično društvo „Sloga“.

24. Gorica: Vzornemu sinu majke Slovenije, vernemu učitelju svojega naroda, nevstrašenemu junaku, zlatomašniku Andr. Einspielerju, obrekovanemu in preganjanemu po narodnih nasprotnikih, ljubimeu in ljubitelju slovenskega naroda kličejo: Slava!

Goriški zbrani rodoljubi.

25. Gorica: Vzornemu katoličanu in narodnjaku slava!

Prof. Berbuč.

26. Gorica: Bog živi zlatomašnika monsignora vseskozi delujočega za Boga, cesarja in domovino!

Frančiškani v Gorici.

27. Gorica: Zlatomašniku v Svečah, očetu in prvoboritelju koroških Slovencev kliče: Mnogaja leta!

Bralno društvo v Šempasu na Goriškem.

28. Gorica: Bog živi Vas, starosto gorotanskih bratov! Slava! Ne vdajmo se, zmaga bo naša!

Bralno društvo v Košani.

29. Gorica: Bog ohrani zlatomašnika še mnoga leta na gorotanskem bojišči za vero, dom, cesarja! Slava gorotanskemu vojskovodji!

Katoliško bralno društvo v Brdih.

30. Gornji Grad: Velezasluženemu rodoljubu in jubилantu dodeli Bog še mnogo srečnih let!

Dekanija Gornji grad.

31. Gornji grad: Voditelju koroških Slovencev gromoviti: Živio!

Županstvo Gornji grad.

32. Gornji grad: Duhovitemu pisatelju in pogumnemu boritelju za vero, narod in cesarja bodi slava večna in zahvala.

Čitalnica Gornji grad.

33. Gornji grad: Boritelju za prosveto slovensko na Koroškem pristrčno čestitajo:

Rodošek, župnik, Predika, profesor, in sin Milko, petošolec iz Ljubljane, Lekše, bogoslovec, Zmrzlikar, nadučitelj.

34. Gornji grad: Starosti slovenskih učenjakov in rodoljubov gromoviti: Živio!

Okrajni zastop Gornji grad.

35. Gradec: Slava očetu koroških Slovencev! Bog živi nevstrašljivega boritelja za narodne pravice! Pristrčna voščila k Vašemu že dolgo zasluženemu imenovanju. — Vse za Boga, cesarja in dom!

Sočebzan.

36. Gradec: Očetu koroških Slovencev kličeta iz dna srca: Mnogaja leta!

„Triglav“, Čitalnica.

37. Gradec: Slava velezasluženemu zlato-mašniku!

Scheinigg.

38. Gradec: Sveto služiš domovini; Bog daj dolgo srečno Ti živeti!

Ovenski.

39. Gradec: Prečastnemu jubilantu, profesorju Andr. Einspielerju, komorniku papeževemu želi srečo in blagoslov: Ad multos annos!

Predsednik Vincencijeve družbe.

40. Gradec: Katoliško konstitucionalno društvo v Gradcu čestita prečastnemu jubilantu in papeževemu komorniku Andr. Einspielerju, vrlemu soboritelju za Boga, cesarja in domovino!

Tajnik.

41. Gradec: Tvoj odkritosrčni prijatelj in častilec Ti želi, da Bog blagoslovi Tebe in Tvoje delovanje v pismu, besedi in dejanji!

Simettinger.

42. Gradec: Društvo „Harmonia“ kliče slavljenemu jubilantu in velezasluženemu somišljeniku slava!

Prof. Karl Zetter.

43. Idrija: Očetu koroških Slovencev, v borbi za pravico in napredek naroda svojega osivelemu, častitljivemu in neumrlemu jubilantu trikratno srčni: Živio!

Idrijska čitalnica.

44. Jesenice: Neumornemu, nevstrašljivemu prvoboritelju za naroda pravice, slavnemu pisatelju, prečastitemu, prezasluženemu zlatomašniku: Slava na mnogaja leta! Njega čestilcem: Gromoviti Živio!

Narodnjaki Jeseniški. Gorenjsko.

45. Kamnik: Zadržan vdeležiti se jutrajšnje slavnosti v Svečah, iskreno čestitam občespoštovanemu,

mногоzasluženemu zlatomašniku monsignoru And. Einspielerju, kojega naj Bog ohrani še mnogo, mnogo let cerkvi in narodu!

P. Salezij Pirc, benediktinec Šentpavelski.

46. Kamnik: Da v tužnem Gorotanu po dolgem zatiranji Slovenec ponosno stopa na dan, Tvoja je zasluga! — Slava vzoru duhovenstva, zlatomašniku Einspielerju! Slava prvoboritelju naroda slovenskega, njega modremu voditelju: Slava!

Lira.

47. Kamnik: Zlatomašniku Einspielerju, nevstrašljivemu branitelju narodnih svetinj, diki in ponosu slovenskega naroda kliče! Mnogaja leta!

Čitalnica Kamniška.

48. Kanal: Zlatomašniku in boritelju za katoliško stvar v imenu duhovščine celega kanalskega dekanata: Ad multos annos!

Fr. Vidic, dekan.

49. Kanal: Slavnemu boritelju v Gorotanu kliče navdušeno: Slava!

Čitalnica Kanalska na Goriškem.

50. Karlovac: Veseleč se slave dičnoga domoljuba i književnika Andrije Einspielera, v kojem bratski narod slovenski štuje jednoga od svojih prvih sinova, kličem mu iz hrvatskoga Karlovca: Slava!

Levar, profesor, gimnazijalni veroučitelj.

51. Konjice: Kakor skala v morji, če tudi skoraj osamljen, boreč se za svete pravice zapuščenih bratov svojih, stojiš še vedno nepremakljiv na braniku

Gorotanskem! Orjak si, nam vsem vzornik; spomin Ti bode večni! — Da bi vsaj iskrica redkega svetega ognja razplamtujoča plemenito Tvoje srce ogrela vsakega Slovenca, osoda naša bila bi nam milejša!

Dr. Prus, J. Modic, župnik, in vsi Konjiški rodoljubi.

52. Konjice: *Slovenci bivajoči na južnem hrbtu starodavnega Pohorja* se prisrčno radujemo redke slavnosti, ki jo obhajaš starosta koroških bratov, zato Ti kličemo: Još mnogaja leta! Živeli v Svečah zbrani gostje!

53. Kranj: Slava prvoboritelju Gorotana! Živeli častilci njegovi!

Bralno društvo.

54. Kranj: Slava narodnemu buditelju in zlatomašniku Einspielerju!

Kranjska čitalnica.

55. Kranj: Prebuditelju, blagemu voditelju koroških in starosti vseh Slovencev najprisrčneje čestitajo in kličejo navdušeno: Slava iz zelenih Cerkelj!

Golobič, Vavken, Globočnik, Verbajs, Lavrenčič.

56. Kranj: Slava zlatomašniku And. Einspielerju! Slava prvoboritelju in vodji koroških Slovencev! Daj Bog, da še mnogo let deluje v prid tužnega Gorotana!

Bradaška, Drukar, Janko Globočnik, Ciril Pirc, Metod Pirc, Josip Rohrman, Vilko Rohrman, Vilfan.

57. Krško: Čestitam zlatomašniku!

Ripšl, Videmski župnik.

58. Litija: Hrabri vojščak za vero, dom, cesarja, slovenski mučenik, g. Andrej Einspieler, Bog Vas ohrani mnogo let! Bog Vam povrni trud in žrtev!

Svetec.

59. Litija: Častnemu papeževemu komorniku g. Andreju Einspielerju za zlato mašo: Živeli!

Šmartinska duhovščina pri Litiji.

60. Ljubno: Slava Tebi, boritelj Koroških Slovencev!

Zbrana družba pri Caselnu v Ksaveriji, Štajarsko.

61. Ljubno: Neumornemu buditelju Slovencev zakličem izpod solcavških planin tisočero: Slava!

Ratislava Caselnova ksaverijanska.

62. Ljubno: Občina in požarna bramba na Ljubnem izreka prečastnemu gospodu zlatomašniku Andreju Einspielerju, hrabremu boritelju za pravice slovenskih Korošcev, k petdesetletnici duhovništva najsrčnejša voščila! Živeli!

Strnad, župnik.

63. Ljubljana: Čestitam k zlati maši s pri srčno željo, da obhajate čvrsti tudi demantno sv. mašo!

Kanonik Zamejic.

64. Ljubljana: Prečastitemu jublantu, neumornemu sotrudniku našega očeta Bleiweisa, neustrašljivemu, vstrajnemu boritelju za narodna prava: Večna slava!

Ljubljanski Sokol.

65. Ljubljana: Prečastitemu zlatomašniku, hrabremu boritelju za Boga, cesarja in dom, plemenitemu podporniku poštenega rokodelstva, monsignoru Andreju Einspielerju kliče Ljubljansko katol. društvo rokodelskih pomočnikov: Slava!

Gnjezda, predsednik.

66. Ljubljana: Bog ohrani še mnogo let vrlega rodoljuba in za naše slovstvo velezasluženega zlatomašnika A. Einspielerja!

Vredništvo „Vrtčevo“.

67. Ljubljana: Vzornemu duhovniku, odličnemu rodoljubu, nevstrašenemu prvoboritelju za naroda pravice, neumornemu pisatelju, očetu koroških Slovencev o njegovi zlati maši iskreno čestitanje! Pozdravljen mili narod onstran Karavank!

Profesorja: Zupančič in dr. Lampe, mestna župnika Rozman in Karun, župnik Jereb, Bohinec, Strbenec, Šarabon, Kolar, Žlogar, Nemanič.

68. Ljubljana: Službeno zadržan, radujoč se v duhu pomenljivega dne kličem tisočera slava prvoboritelju koroških Slovencev! Bratski pozdrav njegovim čestilcem! Bog in narod!

Žitnik.

69. Ljubljana: Svojemu preizvrstnemu so-trudniku pri oranji narodnih koroških ledinj na taborjih v Bistrici, v Zaprakah in Grabštajnu, And. Einspielerju kliče tisočerni Slava! Živio! Mnogaja leta! Njegov stari prijatelj

Dr. Valentin Zarnik.

70. Ljubljana: Vzdrami se slovenski Gorotan! Pokaži svetu, da nisi pozabil svoje imenitne slovenske preteklosti, da si vreden svojega preslavnega rojaka Andreja Einspielerja, ljubljenca Slovencev! Mnogaja mu leta!

Dr. Vošnjak.

71. Ljubljana: Pri zlati maši združujem svoje prošnje z Vašimi, da Vam Bog dá doživeti dneva, ko bode tudi koroški Slovenec stopil v vrsto enakopravnih narodov mogočne Avstrije!

Dr. Poklukar.

72. Ljubljana: Slava zlatomašniku Andreju Einspielerju! Slava novemu papeževemu komorniku! Slava izvrstnemu pisatelju in poštenemu domoljubu, zvezdi koroških Slovencev: Slava!

Jeran, Jerič.

73. Ljubljana: Bog ohrani še mnogo, mnogo let izbornega boritelja in očeta gorotanskih Slovencev! Slava častiteljem njegovim!

Narodna tiskarna.

74. Ljubljana: Prečastitemu zlatomašniku je bilo vodilo in je moje voščilo: Bog in Slovenci!

Andrej Praprotnik, vrednik „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani.

75. Ljubljana. Iz srca domovine slovenske, iz bele Ljubljane kličemo Vam, častitljivi oče, buditelj, nevstrašeni branitelj koroških Slovencev k velečastni slavnosti zlate maše: Bog Vas ohrani, Bog Vas živi mnogo let med vernimi Vašimi sinovi v

slavo in čast skupne naše domovine slovenske! Slava Vam!

Slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“.

76. Ljubljana. Oče starodavnega Korotana, kličem Vam iz bele Ljubljane kot sosed v Celovci: Bog Vas živi mnogaja leta v prid vsega dobrega! Živeli na srečno svidenje!

Ozbič.

77. Ljubljana. Srebromašniki Ljubljanske biskupije 18. avgusta zbrani v Preski in v njihovi družbi jim sošolci svetnega stanu ter prijatelji od blizo in daleč, kličemo starosti slovenskih voditeljev, očetu koroških Slovencev Andreju Einspielerju: Bog ga živi!

Nikolaj Jamnik, svètnik Murnik, baron Cirheimb, vrednik Železnikar, revident Bregar, kurat Knific, župnik Volc, kapelan Zaletel, župnik Rome, župnik Šranc, župnik Vidmar, dr. Marinko, kapelan Verbajs, župnik Drčar, učitelj Praprotnik, župnik Ponikvar, župnik Golobič, dekan Razboršek, župnik Preželj, profesor Zupan, župnik Novak.

78. Ljubljana. Zlatomašniku monsignoru Einspielerju k slovesnemu dnevu kličejo iz globočine sre: Mnoga leta! Slava! Osobitim spoštovanjem

Razpotnik, Jenko, Škerbinec v Višnji gori.

79. Ljubljana. Slavnemu boritelju za vero, dom stoterni: Živio!

Duhovščina Dobrovska: Babnik, Laznik, Marinko.

80. Logatec Dolenji. Vstrajnemu, nevstrašljivemu slavljenču mnogaja leta! Slaviteljem v Svečah srčen bratski pozdrav!

Dolenje-logaško bralno društvo.

81. Logatec Gorenji. Dokler živimo, hočemo svobodno in častno živeti! V tem duhu deluje današnji naš slavljenec! Bog ga živi še mnogo let! Slava njegovim častilcem!

Gorenje-logaško bralno društvo.

82. Lovrana. Očetu koroških Slovencev, vzornemu duhovnu in vzglednemu rodoljubu kliče navdušeno: Bože živi in blagoslovi!

Župan Ivanič.

83. Maribor. In populo haereditabit honorem et nomen illius erit vivens in aeternum. Eccl. 37. 29. Moder človek si pridobiva med svojim ljudstvom čast in njegovo ime bo živelo vekomaj!

Professores Theologiae Marburgensis.

84. Maribor. K veličastni slavnosti koroških Slovencev kliče navdušeno: Bog ohrani Andreja še čvrstega in nevstrašljivega mnogo let trdnega za bran in korist Korotana.

Mariborska čitalnica.

85. Maribor. Slava prvoučitelju slovenskoga puka i probuditelju slavenske misli u Koruškoj! Dao Bog svečaru mnogo još sretnih godina a Slovincem in Hrvatom mnogo Einspielera.

Dr. Milivoj Prepele.

86. M o k r o n o g. Vrlemu očetu slovenskega, starega Gorotana in častilcem njegovim kličemo: Slava! *Gerčar, nadučitelj, Pleškovič, poštar, Hrovat, davčni uradnik, Šašelj, osmošolec.*

87. M o k r o n o g. Zlatomašniku, nevstrašljivemu poborniku za pravice slovenskega Gorotana kliče: Slava!

Prof. Steklasa.

88. M o t n i k. Slavnemu zlatomašniku, vstrajnemu buditelju in nevstrašljivemu boritelju narodovemu mnogaja leta!

Čitalnica.

89. M o z i r j e. Slava izbornemu voditelju Slovencev!

Čitalnica Mozirska.

90. N o v o m e s t o. Zadržana po poslih združujeva se duhom z Einspieler-jevimi častilci, kliče mu: Bog živi prvoboritelja Koroških Slovencev ter blagoslovi delo njegovo!

Dr. Ferjančič, prof. Šuklje.

91. N o v o m e s t o. Dragemu prijatelju slovenske šole, nevtrudljivemu boritelju za blagor svojih rojakov, iz srca čestita

Podružnica sv. Cirila v Rudolfovem.

92. N o v o m e s t o. Nevstrašenemu in vzorno vstrajnemu boritelju za pravice koroških rojakov, zlatomašniku Einspielerju mnogaja leta!

Dr. Poznik.

93. Novomesto. Slovincem v čast, nasprotnikom v strah ohrani Te Bog nevtrudnega, neomahljivega zaščitnika narodnih pravic!

Čitalnica in dolenjska pevska družba.

94. Novomesto. Diki našega narodnega duhovništva in nevpopgljivemu starosti bratov nam koroških Slovencev, kliče hvaležnega srca: Na zdravje!

Dolenjski „Sokol“. Rudolf.

95. Ormož. Zlatomašniku Einspielerju:

Bog čuvaj Te še toliko let,
Da srečen zreš slovenski svet,
Da srečno, slavno in edino
Premilo vidiš domovino!

Ormoška Čitalnica. „Sloga“. Podružnica sv. Cirila in Metoda.

96. Pazin. Slavnemu prvoboritelju Koroških Slovencev kliče iz tužne posestrime Istre k zlati njegovi maši mnoga še leta

Josip Grašič, Pićan.

97. Podnart. P. n. gosp. Andreju Einspielerju zlatomašniku, prvaku pisateljev in boriteljev za blagor Slovencev se najspoštljiveje poklanjajo v smislu slavnosti

Kamnogoriški rodoljubi.

98. Podnart. Nevstrašenemu zagovorniku narodnih pravic, vstrajnemu zastopniku slovenske vzajemnosti, probuditelju koroških bratov kličejo: Mnogaja leta!

Podbrežani.

99. Postojina. Bog živi našega velečastitega gospoda strica!

Ema.

100. Postojina. Slava vzornemu voditelju koroških Slovencev Andreju Einspielerju! Ko se z današnjim dnevom zbirajo krvni bratje iz vse Slovenije pred svetim altarjem, nastopi naj za koroške Slovence nova, srečnejša dôba, naj jih vodi še mnogaja leta naš slavljenec! Bog in narod!

Postojinska čitalnica.

101. Praga. Veleostujnemu profesorju Andreju Einspielerovi k dnešnemu dni provolava: Slava! imenem výborů výletniku českých!

Dr. Schmaus, Pitrdle.

102. Praga. Da-si nenavzoč, vdeležujem se duhom slavne svečanosti! Vsemogočni podeli jubilarntu, iskrenemu prijatelju, nevtrudljivemu delavcu premilo zdravje in blagoslov! Živio mnogaja leta!

Dr. Janežič.

103. Ptuj. Vsled velike oddaljenosti in neugodne železnične zveze ne moremo biti navzoči jutri pri Einspielerjevi slavnosti; kličemo tedaj iz daljine očetu Einspielerju: Bog ga živi še mnoga leta! Slava njegovim častilem!

Slovinci Ptujski in iz okraja.

104. Ptuj. Očetu koroških Slovencev, branitelju slovenskih pravic, buditelju narodne zavesti, jubilarju Einspielerju kliče urnebeski: Živio!

Auguštin, provincijal horvatskih kapucinov.

105. Ptuj. Diki in prvoboritelju koroških Slovencev, neopešanemu branitelju tužnega Korotana, monsignoru Einspielerju peva danes slavo!

Slovensko pevsko društvo.

106. Radgona. Radujem se presrečno redki Tvoji zlati maši, proseč Boga, da Ti dá gledati zrele plode Tvojega truda za život in blagor roda slovenskega! Živeli slavljenca častilci!

Jarnej Francel Varaždinski.

107. Ribnica. Sodražica vzornemu svečeniku, blagosrčnemu očetu, nevstrašljivemu prvoboritelju na skrajnem braniku Slovenstva gromoglasni Živio!

Voglar, župnik, Berce, kapelan, Drobnič, župnik, Pakiž, dež. poslanec, Mrače, jurist, Šega, trgovec, Oražem posestnik.

108. Rogatec. Diki koroškega svečeništva, vzornemu zlatomašniku, boritelju narodovih svetinj slava!

Slatinsko katol. polit. društvo. Dekorti, predsednik.

109. Senožeče. Senožeče Tebi, skala, na której se gradi blagonosna bodočnost korotanskim Slovincem, večna slava!

Zelen.

110. Sevnica. Nevtrujenemu delavcu v vinogradu Gospodovem, očetu koroških Slovencev, vodji celega slovenskega naroda kličejo storero: Živio!

Sevniški Slovenci.

111. Sinj. Bog poživi še mnoga leta srčnega rodoljuba, vrlega Slovenca!

Dr. Hrašovec.

112. Sovodenj (Gmünd). Pristrčna vošila za zlato mašo!

Dom. Thalhammer.

113. Smlednik-Medvode. Prečastnega zlatomašnika, velezaslužnega starosta slovenskih voditeljev naj ohrani Bog še mnogo let!

Novak, župnik Smleški, Šušteršič, kapelan, Burgar, župan.

114. Scheles. Narod Vaš in naš (češki) se objemata z bratovsko ljubeznijo; skupno jima je nositi žalost in radost, zato se z gorkim sočutjem vdeležujem tudi jaz v duhu Vaše slavnosti, proseč Boga, da Vas še dolgo ohrani v blagor bratskega nam naroda! Takih bojevnikov je nam potreba! Vaše geslo je tudi naše: Vse za vero, dom, cesarja! Slava a mnogaja leta!

Leopold Lissky, grof z Lazanskih.

115. Škofja loka. Slava častitljivemu jubilanu! Srčen pozdrav vsem njegovim častilcem in gostom

Sušnik, župan.

116. Škofja loka. Starosti koroških Slovencev na dan zlate maše kliče: Vsemogočni usliši Tvoje prošnje za zatirani narod!

Čitalnica v Škofjiloki.

117. Škofja loka. Bog hrani zlatomašnika, narodovega boritelja v prosep koroških Slovencev še mnoga leta! Slava mu!

Škofjeloški bogoslovci: Pokoren, Košir, Bogataj, Fik, Logar.

118. Št. Jernej.

V Svečah te rodila
 Je Slovenka mila,
 Da Slovencem si sveto
 Dolgo bodi nam vodilo!

Volčič.

119. Št. Peter. K slavnosti petdesetletnice
 Vašega maševanja kličeva: Bog Vas živi še mnogo
 let v korist koroških Slovencev!

Dva rodoljuba.

120. Špital. Srčna vošila za zlato mašo po-
 šilja nekdanji učenec

Leitner.

121. Špital. Velezaslužnemu monsignoru zlato-
 mašniku, prvoboritelju, voditelju naroda, učitelju vero-
 zakona in slovenščine, ustanovitelju Mohorjeve družbe,
 pisatelju, vredniku „Mira“, starosti korotanskih Slo-
 vencev, človekoljuba vsklikne službeno zadržan, v
 duhu prisoten izpod sneženih planin: Živio mnoga
 leta! Živeli častilci!

Oče Hrašovec.

122. Šoštanj. Diki doma in človekoljubja, ne-
 vstrašljivemu boritelju in buditelju domovine, starosti
 slovenskega Korotana, prečastitemu gospodu Andreju
 Einspielerju k današnjemu dnevu v prid, čast in
 ponos majke Slovenije mnogaja leta!

Saleška čitalnica.

123. Št. Pavel v Savinjski dolini. Za vero
 in domovino na grobovih Slovenstva neomahljivemu

prvoboritelju, zlatomašniku, profesorju, poslancu, pisatelju Andreju Einspielerju: Hvala in slava!

Slovenci pri sv. Pavlu v Savinjski dolini.

124. Tolmin. Voditelju koroških Slovencev, vrlemu rodoljubu in velezaslužnemu pisatelju Andr. Einspielerju slava!

Kragelj, dekan.

125. Toplice na Dolenjskem. Dosti je let in dosti trpljenja — truda preveč in dosti zaslug — Einspielerju hvaležen je ves slovanski jug!

Kupljen, notar, Golob, trgovec, Kalinger, učitelj, Jan. Dolinar, župnik, P. Gregor, kapucin, Jan. Babnik, župnik, Novak, kapelan, Česenj, kapelan, Rozman, župnik.

126. Topusko. Monsignor Einspieler, zlatomašnik, hrabri boritelj za pravo: „Živio!“ Kako rad bi se vdeležil slavnosti moža, ktereга navdušeni govor pri Janežičevi svečanosti mi je še vedno v spominu, pa zadržuje me kozmopolitičen revmatizem v Toplicah.

Kasielič, star vojak.

127. Trebnje. Pozdravljen zlati Hrabroslav. — Vsa sreča Ti in blagoslov!

Duhovni dekanije Trebanjske.

128. Trnovo. Zasluge Tvoje za cerkev in narod so neizmerne, zato Ti Bog tisočero povrni! Slava!

Škrjanec in Strnad, duhovna.

129. Trnovo. Hvaležni narod Vam kliče gro-
movito: „Slava“ vzornemu duhovniku, zmagovitemu
časnikarju, nevstrašenemu prvoboritelju! Večni Vam
spomin!

Vesel, Bilc.

130. Trst. V imenu delavskega podpornega
društva kličem koroškemu Dobrili, očetu koroških
bratov srdačni: na mnogaja leta!

Mandič.

131. Trst. Nevstrašenemu starosti koroških
Slovencev še mnoga leta želi

Slovanska čitalnica.

132. Trst. Einspielerju, očetu koroških Slo-
vencev, diki slovenskega naroda kliče: Mnogaja leta.

Tržaški Sokol.

133. Tržič. Gospodu zlatomašniku:

Čez sinje skalnate goré
Pozdravljamo Te vsi veseli.
Kar Tvoje si želi sree,
Vladar vsevedni Ti dodeli.
Oj sveti dolgo nam zvestó
Ti slave zvezda krasna,
Da nam zasije na nebó
Že skor bodočnost jasna.

Tržiški Slovenci.

134. Vipava.

Srčne pozdrave
Sprejmi z Vipave
Cerkve in Slave
Ljubljeni sin!

Silvester.

135. Vipava. Preslavnemu Einspielerju, svetli zvezdi in diki Slovenije, rešitelju Slovencev v Korotanu iz mrtvega spanja, požrtovalnemu in nevpogljivemu značaju zakliče: Hvala Vam in Slava!

Čitalnica Vipavska.

136. Višnja gora. Čestitamo zlatomašniku in odlikovancu!

Županija Št. Viška pri Zatičini.

137. Vojnik. V Vojniškem farovžu zbrana družba svetovnjakov in duhovnikov čestita Vam k srečno dovršenemu petdesetemu letu duhovske službe! Ad multos annos!

Voh.

138. Vojnik. Slovencev koroških prvoboritelju domoljubna zahvala, večna slava!

Gregorec, državni poslanec.

139. Vojnik. Bog ohrani še mnoga leta očeta koroških Slovencev! To želi iz dna srca

Mihael Vošnjak, štajarski deželni in državni poslanec.

140. Vransko. Blagemu, nevtrudnemu zlatomašniku, velmožu Slovenstva kličem iz globine srca: Živio!

Ivan Gabrišek, okrajni tajnik.

141. Vrhnika. Slava neumornemu buditelju in starosti koroških Slovencev! Živel on in njegovi zbrani čestilci!

Čitalnica na Vrhniki.

142. Zagreb. Današnjemu svečaru Andreji Einspieleru, junačkomu zatočniku koroških Slovencev,

velezaslužnomu narodnomu pisne, vzor-svečeniku
čestita i želi, da ga Bog dugo još poživi na slavo
slovenskega roda i diku cerkve

Uredništvo „Obzora“.

143. Zagreb. Pridružujoč se slaviteljem slav-
nega svečara kličemo: Poživio ga Bog mnogo godina
i uslišao vruće njegove molitve za spas roda slo-
venskega!

Uredništvo „Vienca“.

144. Zagreb.

Ti ulogo si igrat,
Ne boječ se vragov treska.
To je narod Tvoj spoznal
In Ti gromko danes pleska!
Živio igralec neplašljivi!

Kračmanov.

145. Zagreb. Čestitamo dičnom jubilaru željom,
da još mnogo godina uspješno radi na polji narodnog
blagostanja i prosviete.

Sokol.

146. Zagreb. Ohranitelju slovenskega naroda
na skrajnem robu. Slava!

Vidrič.

147. Zagreb. Dičnomu oču koruških Slovenca,
zaslužnomu mužu za slovensko školstvo, odličnomu
pedagogu kliče: Živio mnogo godina na slavu i
ponos narod slovenskoga!

Upravitelj Matice hrvatskoga učitelja.

148. Žižkov. Andreju Einspielerju, najpleme-
nitejšemu sinu slovenskega naroda, katoliškega du-

hovništva in neumornemu boritelju za človeške pravice
daj vsemogočni Bog uživati najslajšega sadu njegovega
truda še mnoga, premnoga leta!

Lego.

Tako mnogobrojno so čestitali Slovenci od blizo
in daleč našemu zlatomašniku in tako povečevali
slovesnost pri zlati maši.

Zato se je dolžnega čutil slavnostni odbor, pa
tudi zlatomašnik, da vsem in vsakemu izrečeta za-
hvalo za trud in prijazno naklonjenost.

Gospod zlatomašnik je objavil sledečo

zahvalo:

*Iz dna svojega razveseljenega srca izrekam na tem mestu
najgorkejšo zahvalo svetemu Očetu papežu **Leonu XIII.**,
ki so blagovolili me imenovati svojim komornikom, — pre-
milostljivim knezoškofom in škofom **Koroškemu, Ljub-
ljanskemu, Djakovskemu in Tržaškemu**, ki so mi
srčno čestitali o priliki moje zlate maše, visoko častitim
gg. **duhovnikom v Ljubljani**, ki so mi darovali pre-
krasne mašne **bukve**, — preljubim koroškim Slovencem, ki
so mi izročili v spomin dragoceni **kelih**, — vsem slavnim
občinskim odborom, ki so me izvolili za svojega častnega
občana, — vsem častitim **deputacijam** iz Hrvatskega,
Primorskega, Goriškega, Kranjskega, Štajarskega in Ko-
roškega, ki so me v nepričakovano velikem številu počastili
s svojim obiskom in mi ustmeno čestitali, — izvrstnemu
pevskemu zboru Ljubljanske čitalnice, ki je s svojim
sodelovanjem vso svečanost neutrudljivo in sijajno podpiral,
— vsem **drugim**, ki so k povišanju te svečanosti, bodi si
kakor koli, pripomogli, — vsem **onim**, ki so mi svoja
voščila pismeno ali telegrafično v tako ogromnem številu*

na znanje dali, — slednjič slavnemu **odboru**, ki se je neumorno potrudil, da se je vsa svečanost na vse strani vršila v najlepšem redu.

Andrej Einspieler,
zlatomašnik.

Slavnostni odbor se zahvali tako-le:

Zahvala.

Podpisani štejejo si v prijetno dolžnost, po tem potu izrekati svojo najpristržnejšo zahvalo vsem onim, ki so na kateri koli način izvolili pripomoči, da se je **Einspielerjeva slavnost v Svečah** dne 21. avgusta t. l. kljub slabemu vremenu tako nepričakovano sijajno in za monsignora zlatomašnika, kakor tudi za ves slovenski narod na Koroškem povsem častno izvršila. — Najiskrenejše in v prvi vrsti zahvaljujemo se č. g. o. **Otonu Einspielerju** za navdušeni cerkveni govor; slavnostnemu govorniku gosp. **Juliju pl. Kleinmayrju** za krepke besede, s katerimi je spodbujal zbrani narod; prečastitemu in vrlemu našemu pesniku g. **Simon Gregorčiču** za krasne besede, ki jih je vplel v slavnostni prolog; velečenjeni gospodičini **Josipini Vernikovi iz Celovca** za navdušeno in v srce segajoče predavanje prologa; dalje **prečastiti duhovščini**, ki se je v tako velikem številu zbrala od blizu in daleč; vsem **zastopnikom raznih društev in časopisov, deputacijam, občinskim zastopnikom; deputaciji „Matice Slovenske“, slavnega „pisateljskega društva“ iz Ljubljane in akademiškega društva „Triglav“ iz Gradca**; izvrstnemu in slavnoznanemu **pevskemu zboru Ljubljanske čitalnice** za premilo petje, s katerim nam je blažil srca in ž njim imponiral celó našim nasprotnikom; milostljivi gospej **Kraigarjevi na Bistrici** za veliki trud, ki ga je imela s tem, da je za 100 devic naplela krasnih vencev iz samih planinskih cvetlic in jim ž njimi ovenčala

glave; g. županu in celemu občinskemu zastopu v Svečah; slavni požarni brambi v Svečah in osobito nje stotniku za trud in sijajen vsprejem, kakor tudi slavni požarni brambi iz Št. Jakoba, ki se ni vstrašila dolgega pota in je polnoštevilno prihitela slavnost poviševati; slav. vredništvom onih časopisov, ki so s članki, dopisi in drugimi objavami tako živo podpirali slavnostni odbor v njegovem delovanji; slednjič lokalnemu odboru v Svečah, v prvi vrsti č. g. župniku Šusterju za obili trud, gostoljubni vsprejem in požrtovalnost njegovo: sploh še vsem vdeležencem od blizu in daleč, kakor tudi še posebej Svečanom in v obče koroškim Slovencem, ki so vzlic jako grdemu vremenu zbrali se v tako ogromnem številu in s tem javno zatrdili, da časté, spoštujejo in cenijo svoje zaslužne možé in da se zavedajo svoji národnosti. — Dan 21. avgusta ostal bode v zgodovini koroških Slovencev zapisan z zlatimi črkami. — Vsem vdeležencem slavnosti in častilcem Einspielerjevim kličemo sedaj srčni: *Živeli! „Slava!“*

V Celovci, dné 23. avgusta 1887.

V imenu slavnostnega odbora:

Dr. Valentin Nemec,

kanonik, konzistorijalni svètnik in dekan pri sv. Hemi,
predsednik.

Janez Wieser,

župnik Elizabetinskega samostana,
tajnik.

Matej Šervicelj,

knez.-škof. svèt. in komendator na Reberci,
podpredsednik.

To je kratko poročilo ob Einspielerjevi zlati maši. Previdno in premišljeno osnovana se je slo-

vesnost obhajala veličastno in završila slovesno. Res: To je bil dan, ki ga je Gospod naredil! Dan, kterega se je veselil, kakor smo videli iz pisem in telegramov, ves slovenski svet. — Slovenci koroški! Glejte, tako časti svet Vašega vodnika, ki se borí za Vašo duševno in telesno srečo. Nemci Vam pravijo: Slovenec nikamor ne pride, ne do službe, ne do časti; na svojem očetu vidite, da je to grda laž, da Slovenec, ki je zvest Bogu, narodu in cesarju, ravno tako čast vživa, kakor drugi državljani. Bodite torej ponosni, da ste Slovenci; to naj bo Vaša čast; skrbite pa pred vsem, da se bodo tudi Vaši otroci učili lepega slovenskega jezika in z Vami govorili po domače. Posebno pa spoštujte svojega zlatomašnika Andreja, in poslušajte njegove nauke, ki Vam jih tako lepe in potrebne daje v svojem „Miru“; zato si le radi naročajte „Mir“ in prav pridno ga prebirajte, da si utrjeni v pravih nazorih pridobite svojih postavnih pravic tudi na Koroškem! Pod Andrejevo zastavo: Vse za vero, dom, cesarja! se nevstrašeni zbirajte in pod to zastavo združeni slednjič gotovo zmagate! — Zlatomašniku, prečastnemu monsignoru Andreju Einspielerju pa želimo, da še prav mnogo let zdrav in krepak vodi slovenske Korošce, da tudi za nje nastopi dan — narodnega vstajenja!

Sklenem svoje poročilo s svetopisemskimi besedami, s kterimi so čestitali zlatomašniku profesorji Mariborskega bogoslovja: Moder človek si pridobiva med svojim ljudstvom čast, in njegovo ime bo živelo vekomaj!

Zlatomašniku

v

slavo in slovó!

Kakor jagnje krotak,
 Kakor orel krepak,
 Ti si duhoven-veljak.

Kakor skladovje pečín,
 Kakor vodovje dolín,
 Zvest si cesarju Ti sin.

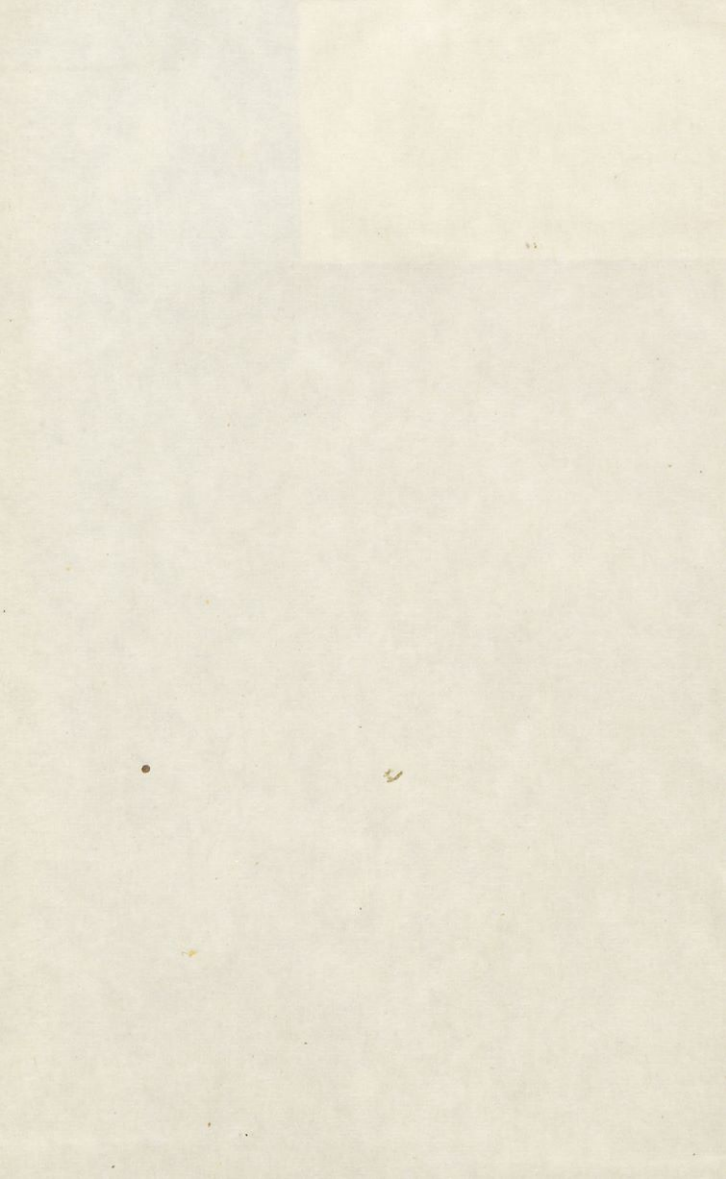
Kakor Kočna močan,
 Kakor Sveče ravan,
 Ti rodoljub si zorán.

Trdno stojiš kakor hrast
 Vedno za naroda rast;
 Večna naj bode Ti čast!

Slava! slovenski Ti rod,
 Slava! Ti kliče povsod,
 Slava! na zlati Tvoj god!

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000412326

